TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄIN LEHTI ● JULKAISIJA TUNTURILATU RY ● N:o 2/1982.

Puheenjohtajan tähdenvälejä

Susi-Kiisan kämppä valmistui kesän talkoissa käyttöömme. Talkoohenki oli mahtava. Lahjoituksia saatiin, kuljetukset sujuivat mainiosti ja niin kämppä nousi asuinkuntoon kolmessa viikossa. Nähtiin, miten moottorisahaa voi soittaa taiturimaisesti, vanhan kansan kirvesmiestaidoista puhumattakaan. Kiitokset tuloksekkaasta työstä kaikille eri tavoin osallistuneille ja erityisesti Huttus-Pekalle, joka omien sanojensa mukaan veti uransa hienoimpia talkoita.

★ ★ ★

Olen entistä vakaammin sitä mieltä, että eräretkeily, lapinharrastuksemme ja siihen liittyvät erilaiset riennot kirvoittavat meistä sen, mikä meissä on parasta. Toisaalta nöyryys luonnon edessä ja toisaalta itsensä voittaminen karuissa olosuhteissa luovat sellaisen perustan yhteiselle toiminnallemme, että tunturihengeksi nimittämämme tapa toimia vilpittömästi ja tehokkaasti on itsestäänselvyys. Susi-Kiisa tarjoaa uuden mahdollisuuden nauttia luonnon osana olemisesta. Käyttäkäämme uutta, erilaista aluetta hyväksemme. Itselleni Kiisa herätti muistot 50-luvun Tenon postivenematkasta ja Kevon tiddeistä. Ajattelinpa sitäkin, että sikäläisen maailman muuttuessa monella tapaa yhä edelleen Tenon laakson ruska parhaimmillaan saattaisi kauneudessaan olla lähes tyrmäävä kokemus. Kiisa kuuluu "laulavaan Lappiin". Olkaamme siellä erityisen hienotunteisia vaaliessamme saamenmaailmaa, johon myös hyvät naapuruussuhteet olennaisena osana kuuluvat. Kalastajat ja poromiehet, jopa rajakin, vaativat meiltä vastuullista käyttäytymistä.

★ ★ ★

Tunturiladun rakentamiskausi on ainakin tällä erää lopussa. Käytössämme on kolme vankkaa omaa Lapin tukikohtaa. On tullut oman sisäisen toimintamme kehittämisen aika. Kun Peurungassa lähdemme suuntaamaan ja ideoimaan toimintaamme, olkaamme rohkeita. Uskon, että piiristämme löytyy talkoohenkeä myös erilaatuisten harrastustilaisuuksien suunnitteluun ja vetämiseen. Siirtäkäämme rakentamisessa osoitettu pioneerihenki tuleviin toimintatempauksiin. Uusi syys- ja kevätkokousjärjestelmämme antaa entistä paremmat mahdollisuudet jatkuvaankin aktiiviseen osallistumiseen päätettäessä Tunturiladun toiminnasta.

★ ★ ★

Sihteeri- ja jäsenrekisteri ja muutkin juoksevat asiat vaatisivat niinikään jatkuvaa talkoohenkeä. Sihteeriä etsimme Helsingin seudulta, joten jos joku arvoisista tunturilatulaisista pystyisi irroittamaan aikaansa, olisimme kiitollisia soitosta allekirjoittaneelle tai jollekin johtokunnan jäsenistä. Apua todella tarvitaan.

★ ★ ★

Toivotan riemullista talven ja hiihtokelien odotusta. Tunturilatulaisista sätkyimmille on jo tainnut olla riittävästi härmää nurmella sivakoitavaksi. Ja me muut kiiruhdamme määrätietoisesti vaikka vähän hitaammin toivottavasti jo paljon ennen isoja pyhiä satavalle vankalle hiihtolumelle.

Antero Tarvainen

SUSI-KIISAN ERÄKÄMPPÄ VALMISTUI...

KUVA Hemmo Kivilaakso

TUNTURIKERHOJEN

TUNTURI-LATU r.y.

● JOHTOKUNTA

puheenjohtaja
Antero Tarvainen, puh. 90/ 898791

varapuheenjohtaja
Yrjö Suuniittu

jäsenet: Anja Huhtala, Pekka Huttunen, Hemmo Kivilaakso, Uolevi Mättö, Alpo Mäntynen, Raimo Niklander, Anja Pere

sihteeri: paikka avoin.

rahastonhoitaja: Anneli Peltonen Koroistentie 11 B 25 00280 Helsinki 28 puh. 90/410771 (iltaisin)

jäsenkortistonhoitaja: Eva Jägerskjöld Mannerheimintie 44 A 16 00260 Helsinki 26, puh. 90/442917

kuva-arkistonhoitaja: Erkki J. Tolvanen, Tapolanrinne 10 01760 Vantaa 76 puh. 90/897656

postilähetykset ja juoksevat raha-asiat hoitaa: Elvi Zweygberg, Suomen Ladun toimisto Fabianinkatu 7 00130 Helsinki 13 puh. 90/170101

TL:n tilit: postisiirtotili 135 33-1, SYP Katajanokka 206621-20620

● JÄSENLEHTI

Tunturilatu, vastaava toimittaja Antero Tarvainen

Toimitussihteeri: Anja Pere Nuijatie 5 B 21 01650 Vantaa 65 puh. 90/ 845 581 (iltaisin)

● KIINTEISTÖT

Susikyrö – Enontekiö
Susi-Talas – Inari
Susi-Kiisa – Utsjoki
Kärrikaltio – Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen Joukontie 27 76150 Pieksämäki 15 puh. 958/11 247

● SUSIVALIOKUNTA

puheenjohtaja Raimo Niklander,jäsenet: Reino Kärkkäinen, Sirkka Laakso, Kauno Laine, Väinö Martikainen

● TUNTURIKERHOT

KUOKTE (2) Hyvinkää
puheenjohtaja Jussi Valtanen, sihteeri Anja Pajunen Erkylänkatu 21 05820 Hyvinkää 2 puh. 914-28901

KOLBMA (3) Tampere
puheenjohtaja Matti Rekola, sihteeri Raili Pöllänen, puh. k. 931-652 822

NJELLÄ (4) Pieksämäki – Mikkeli
puheenjohtaja Pekka Huttunen, sihteeri Eila Hämäläinen Nuijamiestenkatu 22 B 12 50100 Mikkeli 10 puh. 955-367 552.

VIHTTA (5) Vaasa
puheenjohtaja Lasse Bäckman, sihteeri Pirkko Westergård Kasarminkatu 21 A 65100 Vaasa 10 puh. 961-118 058.

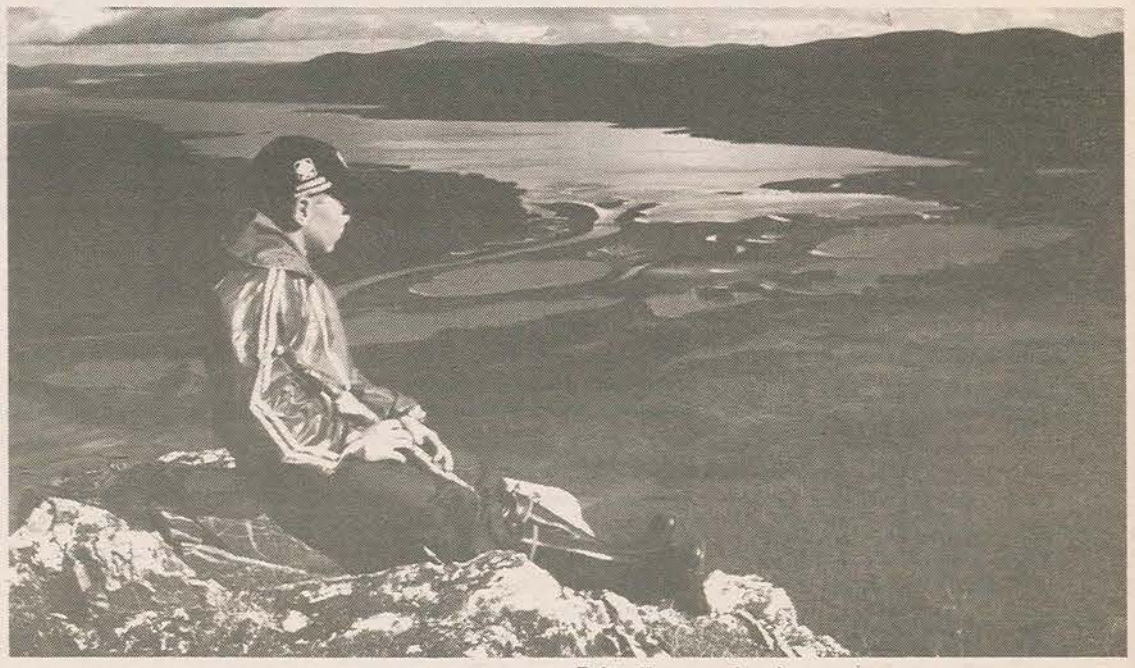
KUHTTA (6) Helsinki – Vartiokylä
puheenjohtaja Jyrki Aarnio, sihteeri Kaarina Hakkarainen Kasteholmantie 1 00900 Helsinki 90 puh. 90-339 147

SIETSA (7) Iisalmi
Puheenjohtaja Pentti Vainio, Rinteentie 6 B 74130 Iisalmi 3, sihteeri Anja Snellman Ilvolankatu 19 A 74100 Iisalmi.

KAVTSI (8) Helsinki
puheenjohtaja Antero Rouvinen, sihteeri Anja Rönnberg, Osuuskunnantie 36 A 00660 Helsinki 66, puh. 90-744 154

OUTSI (9) Jyväskylä
puheenjohtaja Pekka Kolari, sihteeri Ritvis Loimio, Puistotori 6 A 16 40100 Jyväskylä 10

LOGI (10) Turku
puheenjohtaja Matti Isotalo, sihteeri Tapani Paavola Pl 603, 20101 Turku 10 puh. 921-366 735

Tero Honkasalo Nikkaluoktan ja Paittasjärven maisemissa

Kuokten kuulumisia

31.7.82 lähdimme linja-autolla kohti Kebnekaisea, Ruotsin korkeinta tunturia, klo 16 Hyvinkään rautatieasemalta. Yön ajettuamme saavuimme aikaisin 1.8. aamulla Haaparantaan. Tulli-laitoksen pihalla ajoimme oikein kunniakierroksen ennenkuin teimme tulliselvityksen. Saavuimme Kiirunaan, joimme aamukahvit ja haimme vielä naftaa auton tankkiin, sitten kohti Nikkaluoktaa. Pitkän ajomatkan jälkeen Nikkaluoktassa otimme rinkat autosta ja taivallus kohti ensimmäistä leiripaikkaa saattoi alkaa. Kaikkien rinkat painoi ihan kamalasti. Iloinen ja odottava mieli kuitenkin jokaisella ... Leiripaikalla laitoimme teltat pystyyn, söimme ja lähdimme ensimmäiselle retkelle; kiipeämään Kåkinjunnjelle. Vähän kyllä pelotti, mutta lumipallojen teko keskellä kesää oli kivaa. Ylös päästyämme olimme vähän väsyneitä ja rakot kantapäissä.

Kun tulimme leiriin söimme kevyesti ja menimme nukkumaan. Nukuimme kuin tukit, paitsi isä, joka nukkui kohdalla jossa oli puunjuuri.

2.8. Aamulla jatkoimme virkein mielin kohti Ladtjojaurea, koska tiedossa oli 6 km venekyyti. Laivarannassa ostimme pullakahvit ja mehut – ylellisyyttä luonnon helmassa! Kun tuli veneen lähtöaika, kävi rinkkojen laitto veneen etuosaan joutuisasti ja venekyyti saattoi alkaa. Tuli kuin tilauksesta paarma kiusaamaan venekyydistä nauttivaa saksanpaimenkoiraa. Tämä nappasi kiusaajan helposti suuhunsa. Jalat vähän puutuneina ja painavilta tuntuvat rinkat selässä jatkui taivallus seuraavaksi sovitulle levähdyspaikalle, jossa meidän piti odottaa muuta joukkoa. Muistimme 40 minuutin odotuksen jälkeen, ettei laiva aja ylimääräisiä vuoroja. Saarelaisen Matti jäi odottelemaan toisia ja me jatkoimme matkaa. Väsymys yllätti. Ei auttanut muu kuin leiriytyä pienen puron varteen. Jo tuli toisetkin.

Illansuussa jaksoivat vielä lähteä Saarelaisen Matti ja Pekka, Mätön Uolevi, Pajusen Jari ja isä katsomaan putousta joka on yli 800 m korkeudessa. Me muut seurailimme leiristä käsin heidän kiipeämistään. Vaikea oli siinä maastossa heitä paljaalla silmällä erottaa. Mari-sisareni teki hiekasta täytekakun tunturista palaaville.

Ladtjojaure

Aamulla herätessämme maa oli kuurassa. Kyllä tuntui kylmältä nousta ja laittaa aamupalaa ja pakata. Matka jatkui ... Päätimme vähän oikaista pois viittapolulta ja jouduimme ylittämään Tarfala-joen. Matti piti mua kädestä kiinni ja neuvoi mihin piti jalka laittaa. Mari-siskoni saappaanvarret eivät riittäneet, vesi oli kovin korkealla, joten hänet piti kantaa yli joen.

Kebnekaise Fjällstationille päästyämme rinkat puntariin. Huh, huh, minunkin rinkkani painoi 15 kg. Vähän levähdettyämme jatkoimme matkaa vielä 5 km Tolpagornin juurelle. Kaksi riippusiltaa ylitettyämme olimme perillä ja leirin pystytys alkoi. Vanhemmat jaksoivat lähteä nousemaan Kebnen huipulle. Jäin äidin ja Marin kanssa pitämään telttaa pystyssä, kun alkoi tuulla niin kamalasti, että ihan pelotti. Onneksi Mari nukahti. Äiti [illegible] katsomassa vieläkö telttanarut olivat paikoillaan. Yöllä, kun isä tuli takaisin huipulta, äiti ja minäkin uskalsimme vasta nukkua.

Aamulla teltan nurkasta löytyi reikä, joka piti heti paikata. Oli kylmää. Pipot piti ottaa käyttöön. Me lähdemme takaisin Kebnen majalle päin. Oli oikein mukavaa kylpeä telttasaunassa. Me miehet, alle kakskymppiset, Mätön Uolevin apuna ja opastuksella rakensimme viimeisessä leirissä joen kivistä komean kiukaan. Muovista ja sadeviitoista tehtiin katto ja seinät. Hyvät tuli löylyt ja joessa oli meidän poikien patoama pesuallas.

Noin yleisesti, matka oli rasittava, kun joutui nousemaan mäkiä ylös ja laskemaan alas. Mutta lopussa kiitos seisoo! Sadevaatteita ei tarvittu matkan aikana. Matka on ollut mukava.

Tero 10 v.

Ladtjovagge

KUVAT Uolevi Mättö

Kebnen retkellä

Minä kiipesin ensimmäiseen tunturiini, joka oli 1162 m korkea. Pelotti kamalasti kun selän takana ei ollut mitään. Isä piti kädestä kiinni kun ylitimme jäätikön ennen huippua. Minäpä laitoin seita-kiven yhteen koloon, kun en ylettynyt ihan päälle. Alaspäin tulo oli jo helpompaa, oli pieni polku kivikossa jota saattoi seurata.

Purossa leikkiminen oli kivaa. Yhdessä leiripaikassa oli paljon metsähiiriä. Menin kerran telttaan ja huusin: Hyi hiiri, niin pelästyin pientä hiirtä, mutta niitä oli niin paljon kaikkialla. Äidin ja isän ollessa illalla Tarfalan tutkimusasemalla, olimme Tero ja minä "hoidossa" naapuriteltalla ja Pajusen Anja valvoi meidät nukkumaan. No, Teron makuupussissa oli taas hiiri. Meitä vaan nauratti, eikä nukkumisesta tullut mitään ennenkuin äiti ja isä tulivat takaisin.

Muiden tehdessä päiväretkeä, äiti, isä, Tero ja minä kävimme Kebnen majalla ja kiipesimme vähän matkaan vuorenrinnettä, jossa sitten söimme eväitämme. Näimme siellä kun oikein pieni lintu syötti isoa käenpoikaa.

Taivaltaminen oli rasittavaa ja välillä minua väsytti ihan kamalasti. Mutta kaikkein kamalinta oli ne rautasillat; pomppivat kun niillä käveli ja vielä vesi virtasi alla. Luonto oli kuin kuumaisema.

Mari 8 v.

On Kuoktessa toki muutakin tehty kuin käyty Ruotsissa. Siitä huolimatta palaisin sinne hetkeksi minäkin.

Vaikuttavasti päättyi onnistunut ja aurinkoinen vaelluksemme Nikkaluoktan kappelissa pidettyyn Jumalanpalvelukseen, Korkeamessuun. Pappi pyysi lopuksi kirkkoväen, joista suurin osa oli hyvinkääläisiä, ulos laulamaan: Maa on niin kaunis kirkas. Me lauloimme kirkkaalle taivaalle ja takana oleville tuntureille. Se oli juhlahetki, jonka jokainen varmaan muistaa kauan. Palattuamme Kebneltä odotti meitä suruviesti. Ikäsusi Eino Häjänen oli poissa.

Sairautensa aikana, tavatessaan meitä retkikumppaneitaan hän oli aina kiinnostunut Susi-Kiisan rakennusvaiheista ja toivoi: "Että vielä kerran pääsisin käymään Lapissa ja saisin nähdä sen paikan".

Juuri Kiisan talkoiden alkaessa Eikka lähti viimeiselle tunturimatkalleen. Toivon mukaan Kiisa on siellä ja sairaan miehen hyvä levätä.

Hänen kauniit työnsä, työt jotka kertovat kauneuden tajusta ja rakkaudesta luontoon, jäivät meille tunturilatulaisille muistoksi hänestä. Merkillepantavaa oli Eikassa myös se piirre = luonteenominaisuus, että hän sopeutui hyvin erilaisten ihmisten joukkoon.

Kun me kaikki hiljennymme kiittämään Eikkaa ystävyydestään, toivoisin, että voisimme omassa elämässämme toteuttaa niitä ominaisuuksia joita hänelle oli annettu synnyinlahjana. Elämänkatsomuksen ja tyyneyden mukanaan tuomaa suhtautumista Lappiin, luontoon yleensä, mutta ennenkaikkea ihmisiin ja paljon muuta.

anja

KUULUMISIA... TOIMINTAA...

Kolbman kuulumisia

Puoli vuotta sitten ei Kolbmasta mitään kuulumisia kuultu. Saivareelle sattui työtapaturma, inhimillinen erehdys, muistivirhe, lamakausi yms. Riittäköön nämä selityksiksi kun tähän pitäisi saada kuulumisiakin mahtumaan.

Huhtikuussa kolbmalaiset vaeltelivat Karoliinien jäljillä Åren ja Trondheimin välillä. Herättelimme henkiin Erik Pihkalan alulle panemaa Karoliinivaellusta. Kuuden hengen "karoliiniarmeijalla" oli alusta alkaen henki päällä: "Trondheimiin ja Kristianstenlinnoitukseen!" Vaelluksen aikana norjalaispartiot häiritsivät yöunta ja luontokin pisti hanttiin. Mahdottomista lumenkaatosateista tuli kalustotappioita ja miehistötappioita välttääkseen karoliinit tekivät loppumatkan Trondheimiin autolla. Kristiansten-linnoitukseen ei päästy, kuten eivät entiset karoliinitkaan. Sotaretket pitäisi tehdä kesäaikaan jolloin linnoitus on turisteille auki.

Toukokuussa tuli Kolbmalle ikää 15 vuotta ja siitä saimme hyvän syyn kahvistella yleisesti. Tällä kertaa vain omassa piirissä ja ilman kakkua, koska aiomme säästää tulevaisuuden suurta tapahtumaa varten.

Kesän tapahtumista ensimmäisenä oli Suomen Ladun leiripäivät Iisalmessa ja siellä oli noin parikymmentä *kolbmalaista*. Tiukassa vaelluskilpailussa voitto tuli kotiin jo kolmannen kerran. Sen jälkeen oli vuorossa Susi-Kiisan kämpän rakennustalkoot ja siellä oli kymmenkunta meikäläistä. Enemmänkin olisi tullut, mutta kuljetuksen peruuntuminen sai muutamat jäämään kotiin.

Syksyn toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin. Kokoontumisia on joka maanantai ja viikonloppuisin muita tapahtumia. Erävaelluksen SM-kilpailuissa Kiilopäällä Kolbmaa edusti kolme partiota. Saisimme toisen mokoman lisää jos kaikki halukkaat olisivat mukana. Kaverin puute on osallistumisen suurin este ja oudon kaverin kanssa ei uskalla lähteä. Lokakuussa oli vuorossa laiskojen tamperelaisten ulkoiluttaminen. Järjestimme ruskaretken kaupungin ulkoilualueeile ja esittelimme siellä tätä tunturiretkeilyharrastustamme. Aikaisemmin näille ruskaretkille on osallistunut pari henkeä Kolbman ulkopuolelta, mutta paikallisissa sanomalehdissä olleiden ennakkojuttujen ansiosta väkeä tuli runsaammin.

Sitten onkin jo edessä vuosikokoukset, susiaiset, keväthanget ja kesän retket. ja enään ei ole kuin vajaat 5 vuotta 20-vuotis kahvisteluun.

Saivare

NJELLÄN KUULUMISIA

Ajan viisareitten viipottaessa kohti syksyä on aika kertoa kuulumisia. Toimintaamme on sisältynyt arkea ja juhlaa. Väki on ollut liikkeellä monilukuisesti niin Lapissa kuin täällä kotitanhuvillakin. Yhdessäolon rikkautta on koettu ja siitä virkistytty.

Voimakkaimmin kait tuota yhdessäolon tunnetta kokivat tänäkin kesänä ne ihmiset jotka osallistuivat Susi-Kiisan talkoisiin. Itselleni Tunturiladun talkoot ovat aina olleet kohokohtia elämässä. Näin jälleen tänä kesänäkin. Vaikuttava oli näky Kiisalla, kun elokuun puolella sinne saavuimme. Piti olla ihan hiljaa sen suuren urakan äärellä joka sieltä löytyi. Tuli mieleeni Yki Pitkäsen sanat Kultalan siltatalkoissa: "Tunturilatulaiset ovat Euroopan hulluinta talkooväkeä." Kiisallakin oli tehty työtä yöhön saakka. Kun yksi porukka lopetti työn, tuli toinen jatkamaan. Hienointa minusta oli se roolijaon romuuttaminen, mikä Kiisalla tapahtui. Kokkina toimi mies ja naiset heiluivat vasaroitten kanssa. Kelpasi sitä katsella ja osallistua.

Tulomatkalla etelään yövyimme autiossa Susikyrössä. Siellä koin voimakkaana sen, miten ME TUNTURILATULAISET saamme olla paljon haltioita. Meillä on kolme hienoa kämppää joitten jatkuvasta kunnossapidosta olemme vastuussa. Ei riitä se että nuo kämpät ovat rakennettu. Ne tarvitsevat meidän kättemme työn pysyäkseen kunnossa. Jatkossakin.

Toinen mieliinpainuva kokemus tältä kesältä oli kerhon viikonloppuretki Lieksan Ruunaankoskille elokuun lopulla. Saimme olla Pielisen latulaisten vieraana, tutustua paikkakunnan nähtävyyksiin. Mielenkiintoisin oli Pielisen ulkomuseo. Saimme tuntuman entisajan tukkilaisten elämään, kuljimme kappaleen erämaata jota ihmiset vuosisatoja sitten olivat kulkeneet. Menneisyys ja nykyisyys kohtasivat erään "karsikkopuun" alla, jossa Koivistoisen Pentti kertoi sen tarinaa. Mukanaolleille selvisi karsitun puun ja karsikkopuun ero. Kannattaa käydä muittenkin tutustumassa Lieksaan, laskea kosket ja nauttia mahtavista korpinäkymistä.

Tätä kirjoitusta kyhätessä on voimakkaana ollut mielessäni Häjäsen Eikka, jonka poislähdöstä kuulin muutama päivä sitten. Olemme kuluneen vuoden aikana usein kyselleet, mitä Eikalle kuuluu ... Mieleeni on jäänyt hänen viimeinen talkooreissunsa Susikyrön lattian lämpöeristeitten merkeissä. Jo silloin olivat sairauden merkit hänellä, mutta itseään säästämättä hän teki työnsä Pekan kanssa. Jossakin vaiheessa kun he kahden olivat talkoissa oli Eikka sanonut, olemmeko me ainoat narrattavat, kun täällä ei toisia näy ...

Vuorollamme kirpoavat vasarat käsistämme. Toivoa sopii että tilalle löytyy uusia vasaranheiluttajia ja näin kunnioitamme poismenneitten työtä. Kiitollisina kunnioitamme Eikan työtä ja muistoa.

Eila

Outsin kuulumisia

Vast'ikään kuusi vuotta täyttänyt kerhomme on jo vakiinnuttanut paikkansa muiden Tunturiladun kerhojen joukossa. Niin on mukavasti vakiintunut myös kerhon toimintakin, Joukon puheenjohtajuudella alkanut, sittemmin Pekan "ohjaksissa". Viime vuosikokouksessa vahvistimme kerholle omat säännöt. Jäsenkuntaa on hyvän alun toistasataa koko Keski-Suomen alueelta, joitakin kauempaakin.

Toimintamuodon rungon muodostavat kerhoillat, kesäkuukausia lukuunottamatta kokoonnumme joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Meillä on ollut onni saada myös vakituinen kokoontumispaikka. Kerhoilloissa on ollut erityisen kiinnostavia aiheita käsitteleviä esityksiä Lapista, sen kirjallisuudesta, paikannimistä ym., retkeilystä, varusteista, luonnosta ja luonnonsuojelusta jne. Dia- ja filmiesitysten myötä olemme tehneet jäsentemme kokemat matkat ja retket "nojatuolimatkoina".

Retkiä olemme järjestäneet Keski-Suomen maisemiin eri vuodenaikoina, on käyty katselemassa keväisiä lintujärviä, syksyisiä soita ja talven taikaa, jopa lumiluolaretken teimme ja saimme siitä kokosivun jutun Keskisuomalaiseen. Pikkujouluilleet olemme Lahjan mökillä ja Auliksen mökillä talkoilleet myös jo "perinteisesti". Unohtamatta yksittäisiä ja yhteisiä Lapin matkoja – sillä ylen aikaa tunturista tuulee kutsuvasti!

Tunturiladun toimintaan olemme ottaneet osaa osallistumalla talvipäiville ja kevätpalavereihin, myös järjestäjinä, operaatio Tunturiluutaan, Susi-Kiisan talkoisiin jne.

Tämän vuoden toiminta on sisältänyt myöskin kaikkea tätä. Meitä oli joukko Leiripäivillä Koljonvirralla, Susi-Kiisan talkoissa kävi kymmenkunta kerhomme jäsentä ja samalla reissulla osa kävi myös "kullanhankintamatkalla" Lemmenjoella tai teki vaativan vaelluksen. Sitten oli vielä kanoottiretki Petäjäveden-Koskenpään koskireitillä.

Ja meillä kun tuota rohkeutta riittää, niin anoimme ja saimme järjestettäväksemme Susiaiset. Tätä lukiessa voikin sitten jo puntaroida, miten onnistuimme ... Niiltä tiimoilta on kumminkin ollut palavereita isommilla ja pienemmillä kokoonpanoilla jo viime vuoden puolelta, sekä mukavat viikonlopputalkoot, jolloin valmistimme susiaistunnukset. Olemme todenneet, että monta asiaa on muistettava ja monta kuppia kahvia tulee juotua tällaista juhlaa järjestettäessä, mutta ilo on ollut touhuta "yhteiseksi hyväksi".

Terveisiä vaan meiltä Teille ja liikunnallista talvikautta.

Annukka

Peurunka, Susiaisten näyttämö v. 1982

sijaitsee Laukaassa, Keski-Suomen vehmaan luonnon keskellä hyvien liikenneyhteyksien ulottuvilla kauniin Peurunkajärven rannalla. Jyväskylään on n. 30 km ja Jyväskylän lentokentälle n. 17 km.

Laitoksen omistaa Kuntoutumis- ja liikuntasäätiö Peurunka, jossa ovat mukana Kansaneläkelaitos, Korsuveljesten Kuntouttamislaitoksen kannatusyhdistys, Laukaan kunta, Rintamamiesveteraanien liitto, Sotainvalidien Veljesliitto ja Suomen Sotaveteraaniliitto.

Aikoinaan sotiemme veteraanien ideasta liikkeelle lähtenyt kuntoutuslaitosajatus on kehittynyt tällä hetkellä eräänlaiseksi Suomen johtavaksi kuntoutusalan laitokseksi. Toimintansa Peurunka on aloittanut v. 1974 n. 150 kuntoutujan kapasiteetilla. Suoritetun laajennus- ja uudistamistyön jälkeen kuntoutuskapasiteetti on nyt n. 220–250 kuntoutujaa. Eri tasoista majoitustilaa on tällä hetkellä 308 vuodepaikkaa, josta hotellitoiminnan piirissä 16 2 hengen huonetta eli 32 vuodepaikkaa.

Kuntoutumistoiminta

Kuntoutumishoito alkaa Peurungassa perusteellisella terveystarkastuksella, jonka jälkeen on kuntoutujalla mahdollisuus saada erilaisia lämpö-, venytys-, sähkö-, allas-, hieronta- ja parafiinihoitoja sekä yksilöllisiä että ryhmässä tapahtuvia liike- ja liikuntahoitoja. Keskeinen osa kuntoutumisessa on liikuntaan, ravitsemukseen, terveydenhoitoon ja sosiaalisiin kysymyksiin liittyvä neuvonta ja tiedotus.

Harrastustoiminta

Tiiviisti kuntoutukseen kuuluvana Peurunka tarjoaa ohjattua vapaa-aikatoimintaa ohjelmailtamien, teematilaisuuksien, teatteri- ja kotiseuturetkien, askartelun, luontoterapian, elokuvien ym. vapaan harrastuksen pohjalta korostaen luovan ja rentouttavan toiminnan suurta merkitystä. Käytössä on monipuoliset askartelu- ja muut vapaa-aikatoiminnan tilat.

Liikuntamahdollisuudet

Kuntoutukseen ja lomailuun liittyvät liikuntaohjelmat voidaan suorittaa säistä riippumattomissa olosuhteissa ympäri vuoden liikuntakupolissa.

UKK-kupolissa on sadan metrin jokirata, jossa voi uida joko myötä- tai vastavirtaan – kukin kuntonsa mukaan, 3 uima-allasta, kuntokoulutilat, palloilukentät, sisäurheilulajien suorituspaikat, saunat ja solarium.

Lisäksi ravintolarakennuksen alakerroksessa sijaitsevat squash-halli ja keilaradat lisäävät vielä liikuntamahdollisuuksien valikoimaa.

Peurungan maasto tarjoaa hyvät mahdollisuudet liikuntaan sekä kesällä että talvella. Alueella voi pelata tennistä, soudella, kalastaa, pyöräillä ja käyttää liikuntareittejä ympäri vuoden.

Kokous- ja ravintolatilat

Luonnonkauniin järvinäköalan omaavassa ravintolassa on tilaa 360 asiakkaalle sekä erillisiä kabinetteja 20–50 hengelle kokouksia tai muita tilaisuuksia varten. Lisäksi vaativampiin tilaisuuksiin on 155 hengen auditorio asianmukaisine av-välineineen sekä tulkkauslaitteineen. Erillisten ryhmätyöskentelytilojen kanssa Peurungassa voidaan pitää mitä moninaisimpia kokouksia.

Ravintola palvelee täysin anniskeluoikeuksin päivittäin lounaasta alkaen päättyen iltaisin hilpeisiin tansseihin.

Muut palvelut

Edellä mainittujen palvelujen lisäksi Peurungassa on monipuolinen kioski, parturikampaamo ja kosmetologi. Omasta terveydestään ja kunnostaan huolehtivat voivat testata fyysisen kuntonsa testauslaboratoriossa tai tilata perusteellisen terveystarkastuksen, johon liittyy lukuisia laboratoriokokeita. Edelleen Peurungassa tehdään lähes mittatilaustyönä erilaisia loma- ja virkistys- tai kuntoilupaketteja. Mahdollisuuksia siis löytyy. Tule tutustumaan Peurunkaan.

Samalla toivotamme teidät hyvät tunturilatulaiset tervetulleiksi susijaisiinne Peurunkaan.

Hannu Koskinen
Hallintojohtaja

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy maaliskuun -83 lopussa. Aineiston on oltava toimitussihteerillä helmikuun 28. päivään mennessä.

Toivomuksia valokuvien suhteen

Valokuvat ja piirrokset elävöittävät lehteä. Lähettäkää ystävät niitä. Kuvat kyllä varmasti palautamme.
Diakuvien käyttö on viime aikoina lisääntynyt. Kirjapaino veloittaa dia-kuvista kuitenkin huomattavan lisämaksun, jopa 80:- kuvalta. Siksi toivoisimme lehteen mieluimmin paperikopioita tai filmejä.
Paras kuvamateriaali olisi painon kannalta musta-valkoinen kuva.

*

Susikyrön saunan lattia jälleen kunnossa
Tunturiladun 35-vuotisjuhlassa lupasi Kavtsi lahjanaan juhlivalle pääjärjestölle kunnostaa Susikyrön saunan lahoavan lattian. Työ on suoritettu kuluneen kesän aikana, joten nyt eivät löylyt karkaa eivätkä varpaat palellu ainakaan lattian huonouden vuoksi.

Makoisia löylyjä toivottaa Kavtsi.

*

Asiaa jäsenrekisteristä

Kun saat seuraavan jäsenmaksua koskevan pankkisiirtokortin, näet siitä myös jäsenrekisterinumerosi. Numerosarjassa ensimmäisenä oleva kirjain ja numero osoittavat, kuulutko johonkin tunturikerhoista. Kerhokohtaiset merkinnät ovat seuraavat:

B 2 + Kuokte
C 3 + Kolbma
N 4 + Njellä
V 5 + Vihtta
F 6 + Kuhtta
S 7 + Sietsa
K 8 + Kavtsi
H 9 + Outsi
L + + Logi

Jos numerosi edessä on A 1 tai vain A, merkitsee se, että olet Tunturiladun jäsen, mutta et kuulu mihinkään kerhoista. Tämä koodi saattaa nyt olla joillakin kerhoihin kuuluvillakin, varsinkin uusilla jäsenillä. Tällöin jää kerhoposti tulematta, jos kerhot käyttävät hyväkseen Tunturiladun osoiterekisteriä. Tarkista siis rekisterinumerosi, ja jos se on tältä osin virheellinen, tee korjauspyyntö Tunturiladun jäsenrekisterinhoitajalle, mieluummin kirjallisena.

MATIN MUKANA MAAILMALLA

HEILIGENBLUT, 1301 m.

Kolbmalainen Matti Rekola voitti kullanhuuhdonnan SM-82:n Tankavaarassa ja sai palkinnoksi edustusmatkan lajin MM-kilpailuihin Heiligenblutiin Itävallan alppiseudulle. Kilpailujen ohessa hän mm. valloitti Itävallan Alppien korkeimman vuorenhuipun, Grossglocknerin, 3798 m.

Kahvistelin Matin kanssa huiputuksen jälkeen Gasthof Rupertihausissa, samalla pohdin kuinka himovaeltajana tunnettu Matti oli joutunut tähän tilanteeseen – ja tietysti kyselin Matilta tunnelmia ja yksityiskohtia kuntoa ja uskallustakin vaatineesta huippusuorituksesta.

Ensimmäisen kerran tapasin Matin "itse teossa" eli kultaa huuhtomassa Tankavaarassa kesällä 1977. En enää muista Matin silloista sijoitusta enkä ehtinyt tähän hätään sitä tietoa hankkiakaan – varsinkaan kun sillä ei ole oleellista merkitystä tässä yhteydessä. Sen sijaan muistan erinomaisen hyvin sen, kun yhdessä läksimme Mustolasta venevaellukselle Susitaksen keittokatostalkoisiin. Melkoisen nujuamisen jälkeen pääsimme veneellä melkein perille saakka ja loppumatka piti tehdä "apostolin kyydillä". Talkoissa saimme Huttuspekalta ja Häjäseikalta perusteellista opetusta hirsisalvosten teossa ja kumpikin nostimme nurkkamme kunniakkaasti päätökseen, hitaasti ja varmasti.

Kuluneena huuhdontakautena Matti pöllähti yllättäen valtauksellen allekirjoittanutta tervehtimään – ja ilmeisesti myös viimeistelemään julkisuudelta suojassa kilpailukuntonsa Tankavaaran SM-kisoihin. Ja hyvinhän Matti oli ajoittanut huippukuntonsa, voitti ammattilaissarjan. Samalla hän tietämättään ylläpiti Suden kurun lumousta. Joka kesä on tullut ainakin yksi mitali Suden kurun läheisesti liittyneelle henkilölle. Usein useampiakin ja useimmiten kultamitali!

Aamuvarhaisella, tiistaina 24.8. nousimme lentokuljetuslaitteeseen Seutulasta ja tuota pikaa 45 hengen kultaporukka oli jo Wienissä. Emme kuitenkaan ehtineet tutustua tähän viehättävään kulttuurikaupunkiin ollenkaan, vaan tarpeellisten selvittelyjen jälkeen jatkoimme pyöräkuljettimella mm. henkeäsalpaavien näkymien Hochalpen-Strassen – tien korkein kohta oli 2428 m – kautta Heiligenblutiin, jonne saavuimme iltapimeällä noin klo 21 maissa paikallista aikaa. Hotelli Glocknerhof tarjosi koko suomalaisjoukolle tervetuliaiscocktailin, Goldgräberteetä – se oli täyttä tavaraa. Illalla söimme vielä yhdessä iltapalan hotelli Rupertihausissa ja sen jälkeen hajaannuimme kukin omiin majoituspaikkoihimme. Kilpailuihin oli vielä aikaa, ensimmäiset karsintakilpailut olivat vasta perjantaina, mutta olimme tulleet totuttelemaan korkeaan ilmanalaan – MM-tasolla ei ole varaa riskeerata mitään.

Heiligenblut, jossa kullanhuuhdonnan MM-kisat olivat, on 1300 asukkaan kylä Tauern-vuoristossa, Kärntenin ylämaassa. Kylän nimelliskorkeus on merenpinnasta 1301 m ja lähellä kylää on Itävallan Alppien korkein vuori, Grossglockner 3798 m. Heiligenblut yhdessä naapuripitäjien kanssa on vanhaa kullankaivuuseutua Hohen Tauernin alueella, jossa joskus on kaivettu kultaa jopa 4000 kg vuodessa. Amerikan valtavat kultalöydöt romahduttivat kullan hinnan koko maailmassa ja melkein sammutti kullankaivuun Itävallassakin, nykyisin kullanhuuhdonta on lähinnä lomaharrastelua. Alue on myös kivienkeräilijän paratiisia. Ja sitten tapaamamme itävaltalaiset paikalliset – ah, niin ystävällisiä ja viehättäviä ihmisiä, etten ole ainoa, jos totean palan sisintäni jääneen Heiligenblutiin!

Kilpailuja odotellessa itsekukin tutustui parhaan taitonsa ja mieltymystensä mukaisesti paikkakuntaan, sen nähtävyyksiin ja ihmisiin sekä osallistui erittäin monipuoliseen ohjelmaan, olihan meneillään toista viikkoa kestävä "kultakarnevaali". Kävimme mm. mineraaliretkellä ts. ajoimme kahdella perättäisellä hissillä Scharekvuorelle ja kiipesimme sen korkeimmalle kohdalle, 2604 m, ja siellä totesimme, että ilma on ohutta ja hengitys oli salpautua pienimmästäkin ponnistuksesta. Paluumatkaan meni koko päivä, mutta kyllä tuli kiviä, kuvia, kukkia ja tuntoja. Kävimme myös huuhtomassa paikallista kultaa vuorilla sijaitsevilla huuhtomoilla. Ja kuka mitäkin, niin kuin tuo Mattikin, kiivetäpä henkensä kaupalla Grossglocknerille! Lainaan tähän parhaan taitoni mukaan oleellisimpia kohtia Matin "vuolaasta" retkihaastattelusta.

Matti itse asiasta kuultuna kertoi mm. seuraavaa: "Läksin jalkaisin Heiligenblutista keskiviikkona klo 13 merkittyjä vuoristopolkuja tavoitteena Salmhütte-niminen vuoristomaja, 2644 m. Jo tällöin olivat maisemat vaikuttavia ja ilma erinomaisen hyvä. Matkalla näin myös paljon murmeleita, jotka ovat meikäläisen sopulin näköisiä ja tapaisia, mutta paljon kookkaampia, noin 30–40 cm kooltaan. Polun varrella oli myös alttareita, Vapahtajan kuvia, oltiinhan katolisessa maassa. Salmhütteen saavuin noin klo 19 ja jäin sinne suunnitelmien mukaisesti yöksi. Majassa on tupavahti, sieltä sai hyvää ruokaa ja se tarjosi yösijan patjan ja huovan kera. Koko lysti maksoi vain 95 ÖS:ää eli vähän yli 30 FIM:iä".

"Torstaiaamuna läksin klo 8 Salmhüttestä harjannetta pitkin kohti 3454 m:ssä olevaa Erzherzog-Johann-Hütteä, jonka saavutin klo 12.30 ja jonne jätin muut varusteet, paitsi jääpiikit ja hakun. Matkalla kadotin merkityn reitin, mutta löysin sen aikanaan. Harjanne oli kapea, louhikkoinen kallio. Reitillä oli paksu vaijeri tarkoitettu kulkijan turvaksi, sillä lipeäminen olisi merkinnyt vähintäin 100 m:n pudotusta ja kivuliasta äkkipysähdystä. Jäätikköosuus lopussa oli hyvin jyrkkä, jääpiikit ja hakku olivat tarpeen. Jäätikön loppuun jätin jääpiikit ja hakun. Loppuosuus oli jyrkkää kiinteätä kalliota, joka oli aivan paljas, ei ollut mitään, ei jäkälää, ei mitään. Se piti mennä eteenpäin käsivoimin maha kalliossa kiinni. Glockner on kaksoishuippu, Kleiner Glockner 3770 m ja Grossglockner 3798 m, välissä oli lumiharjanne, joka piti mennä nelivetoa, konttaamalla, kun oli tuulenpuuskia ja kahta puolta rinteet putosivat pohjattomiin. Suuren Tavoitteen eli Grossglocknerin Huippuristin saavutin klo 13.45. Loppuosuus piti mennä taas "hämähäkkityylillä". Ponnistelusta huolimatta voin todeta, että happi riitti näin vähäruokaiselle miehelle" totesi Matti.

"Huipulla ollessani tuli mieleeni, kuinka alastulo onnistuu kun reittiä ei näe takaperin laskeutuessa. Se oli yllättävän helppoa, samat temput toiseen nenä suuntaan. Matkalla oli tulla kylmä, kun jouduin odottamaan parin vuoristokiipeilijäköysistön köysien selvittelyä kapealla reitillä. Vuoristomajalta ostin muistoksi Grossglockner-rintamerkin, jonka saa vain sieltä ylhäältä, hinta 30 ÖS:ää. Kiirehdin turhia viivyttelemättä Heiligenblutiin, jossa "työ" odotti. Matka kylään kesti huipulta 7 tuntia. Kiirettä piti pitää senkin vuoksi, kun siellä tulee pilkkopimeä hyvin aikaisin meikäläisiin oloihin verrattuna. Voin kertoa, että nyt on lihakset kaikesta huolimatta kipeät – ehkä juuri siitä syystä!"

Retken yhteenvetona toteaisin omasta puolestani, että se kuuluu sarjaan "hohtoreissut". Erinomaisen myöteisen vaikutuksen tekivät ihmiset ystävällisyydellään ja iloisuudellaan. Sen toki ymmärtää, kun ottaa huomioon, että paikkakunta oli tärkeä läpikulkupaikka jo roomanvallan aikana, seikka, joka ilmenee jopa kunnantalon aulan freskossa. Lisäksi kylä elää matkailusta. Mainittakoon, että lokakuussa kylän muut hotellit Rupertihausia lukuunottamatta sulkevat ovensa ja kylä hiljenee odottamaan hiihtosesonkia. Mitä maisemiin ja muihin nähtävyyksiin tulee, niitä olisi riittänyt katseltavaksi vaikka koko kesäksi. Moni on luvannut palata vielä niihin maisemiin, minä mm. Haikea lähtö koitti aikanaan, monet sikäläisistä uusista ystävistämme tulivat saattelemaan linja-auton lähtöpaikalle, toiset ystävät oli hyvästelty jo hyvissä ajoin, ajan kanssa, mutta yhtäkaikki hiljaisina ja haikealla mielellä. Kunnan varapormestari tarjosi lähtömaljat ja sitten oli vihon viimeisten hyvästelypuheiden aika. Taispa siellä joku halatakin ja kostuneita nenäliinoja heiluteltiin auton lähdettyä puolin ja toisin pimeään yöhön vilkuttaen.

Heiligenblutissa 30. elokuuta,
haikein mielin linja-auton ikkunasta
katsellen, kun kylän valot vähitellen
katoavat yön pimeyteen,
on puoliyö.

Matti Mähönen

Grossglocknerin huippuristi. Valok. Matti Rekola.

Vuorilla menehtyneiden kiipeilijöiden muistoristi ja nimiluettelo Heiligenblutin kirkkomaalla. Valok. Matti Rekola

Karoliinien ja Erik Pihkalan jäljillä.

Jokien ylittäminen onnistuu kahlaamalla, talvellakin. Ahkiot ja sukset kainalossa "Karoliinit" ylittivät leveän ja runsasvetisen joen, vaelluksen viimeisen vaikean esteen.

Myrskyssä rakennettu igloo aamun auringossa. Igloossa vietetty yö oli rauhallinen ja lämmin. Kaikki kuusi miestä sopivat "leveästi" nukkumaan ja myös ruokailutouhut sujuivat hyvin sisällä.

Kovaa oli Karoliinien elämä vuosina 1718–1719. Saivat marssia lumisilla Norjan tuntureilla puutteellisissa varusteissa, nälkäisinä ja palellen. Näiden harmien lisäksi saivat vielä tapella ja pelätä. Viime huhtikuussa oli kolbmalaisilla helpompaa. Hyvät varusteet, paljon ruokaa, eikä tarvinnut tapella ja pelätä.

Karoliinien reitti

Vuonna 1718 lähti n. 10 000 miehen suuruinen Karoliini armeija Duvet'in skanssista valtaamaan Trondheimia. Kiertoteitse ja pienten tappelusten väsyttäminä saavuttiin Trondheimin ympäristöön marraskuussa. Kaupungin valtausta valmisteltiin, mutta Ruotsin kuninkaan kaatuminen etelä-Norjassa sai joukot kääntymään kohti kotia. Joulukuun viimeisenä päivänä joukot, n. 5000 miestä, olivat Norjassa Tydalen-laaksossa.

Loppumatka Ruotsin Handöl'in kylään piti suorittaa vuorokaudessa, yli aukean tunturimaaston. Tammikuun 1. päivänä 1719 karoliinien ollessa matkalla, tuntureilla puhkesi lumimyrsky. Rivistöt hajosivat. Miehet harhailivat yksin tai pienissä ryhmissä kohti Handöl'in kylää. Ensimmäiset karoliinit saapuivat Handöl'iin tammikuun 3. päivänä, loppuun väsyneinä ja hirvittäviä paleltumavammoja saaneina. Vuoden 1719 kolmena ensimmäisenä päivänä menehtyi lumimyrskyyn yli 2500 karoliinia. Yli puolet Tydalenista lähteneistä.

★ ★ ★

Kolbman retken tavoitteet

Kiinnostus tähän Karoliinien reittiin syntyi siten, että halusimme kokea erikoisen ja mahdollisesti vaativan vaelluksen. Historiallinen tausta antoi oman hohtonsa reitille. Pienenä taka-ajatuksena oli myös herätellä henkiin tätä Erik Pihkalan alulle panemaa Karoliinivaellusta. Vaelluksen tavoitteena oli hiihtää mahdollisesti Handöl'istä mahdollisimman pitkälle kohti Trondheimia. Tarkoitus oli myös kokeilla lumiluola yöpymistä ja rakentaa Igloo jos olosuhteet sallivat. Vaellukselle lähti 6 miestä.

★ ★ ★

Myrskyisä aloitus

Jämtlannissa oli aikainen kevät. Laaksot olivat lumettomia ja joet sulina. Jouduimme ajamaan syvemmälle tunturiin, Storulvån tunturiasemalle. Aamulla alkoi vaellus ja ilma oli toiveiden mukainen, myrskyisä. Mittasimme tuulen nopeudeksi 25 m/sek. Ensimmäisen päivän reittimme kulki kohti Sylarna tuntureita. Reittimerkkejä seuraten ja sivuvastaiseen tuuleen puskien. Iltapäivällä etsimme Sylarna-tunturin juurelta sopivan kinoksen lumiluolaa varten ja aloitimme kaivamisen. Kaivuu osoittautui työlääksi jäätyneiden kerrosten takia ja siitä luovuttiin pian. Aloitimme lumimajan, igloon, rakentamisen. Mahdollisimman isoja laattoja käyttäen saimme igloon valmiiksi parissa tunnissa. Koko ajan myrsky ryöpytti lunta ympärillämme. Majan sisällä oli sitten rauhallisen kodikasta. Igloomme ei ollut oikeaoppisesti rakennettu, vaan siitä tuli sellainen kuin meillä päin tehdään.

★ ★ ★

Aurinkoisia päiviä

Kaksi seuraavaa vaelluspäivää olivat aurinkoisia, ihanteellisia hiihtopäiviä. Yövyimme lumiluolissa ja teltoissa sekä tutustuimme vaikuttavaan Karoliini monumenttiin Bustvalen tunturilla. Ylitimme valtakuntien rajan (luvallisesti) ja hiihtelimme tasaisia maita pitkin kohti mahtavaa Fongen-tunturin selännettä. Kolmantena yönä norjalainen etsintäpartio herätteli meidät kesken hartaimman kuorsauksen.

★ ★ ★

Sumua

Neljäs päivä oli sumuinen ja lämmin. Hiihtelimme laaksoja pitkin suurin piirtein sinne päin minne pitikin. Maisemia ei näkynyt vaan tunsimme, että ympärillämme oli mahtavat tunturit. Tässä vaiheessa aloimme kääntyä kohti pohjoista ja hyviä liikenneyhteyksiä. Pelkäsimme, että jos keli menee huonoksi, niin pois pääsy maastosta voi tulla hyvin hankalaksi. Neljänneksi yöksi leiriydyimme telttoihin kauniiseen kuusikkoon. Ilta oli tyyni ja lämmin, nuotiolla tarinoidessa vierähti yli puolen yön ennenkuin menimme nukkumaan.

★ ★ ★

Märkää lunta ja paljon

Aamulla leirimme oli surkean näköinen. Märkää lunta oli satanut n. 15 cm. Teltat oli painuneet kasaan, yhdestä teltasta oli tukikaaret katkenneet, toisesta pystysalot tulleet kankaan läpi. Varusteista näkyi vain osia lumen päällä. Kattilaankin oli kertynyt lunta enemmän kuin tarpeeksi. Ja lisää lunta tuli jatkuvasti. Odottelimme sateen laantumista, että saisimme tavarat pakattua mahdollisimman lumettomina. Puolen päivän aikoihin pääsimme vasta taipaleelle. Lumessa kahlaten, tiheissä metsissä ja jyrkillä rinteillä matka edistyi hitaasti. Kaksi jokea ylitimme kahlaamalla, ahkioita ja suksia kantaen. Lopun matkaa hiihtelimme pikkutietä pitkin kohti Stjördalenia, hyvien liikenneyhteyksien ääreen. Pimeässä etsimme viimeistä leiripaikkaa ja se löytyi jyrkältä rinteeltä, kapealta terassilta.

★ ★ ★

Monipuolista matkustamista ja harmeja

Aamulla aikaisin lähtivät auton hakijat matkaan. Ruotsiin vievä valtatie oli leveän ja sulan joen takana. Kartan mukaan lähin silta joen ylitse olisi n. 15 km:n päässä. Yllättäen joen yli löytyi kävelysilta heti ja pian oltiin tien varressa norkoilemassa liftiä. Tietä pitkin kävellen, liftillä, linja-autolla ja junalla matkustaen saavuttiin Enaforssiin vain todetaksemme, ettei Storulvån tunturiasemalle pääse. Lumimyrsky oli tukkinut tien ja sen avaamisesta ei ollut tietoa. Toinen jäi Enaforssiin odottamaan tien avaamista ja toinen lähti takaisin ilmoittamaan porukalle tilanteen. Seuraavana päivänä koko porukka oli koossa Enaforssissa ja odottamassa tien avaamista. Epävarman tilanteen johdosta katsoimme, että kaikkien oli parasta olla Enaforssissa josta pääsisimme nopeasti kotimatkalle. Iltapäivällä tie oli avattu ja autoamme päästiin hakemaan. Meille jäi aikaa vielä niin paljon, että ehdimme pistäytyä Trondheimissa, alkuperäisessä tavoitteessa.

★ ★ ★

Antoisa vaellus

Monipuolinen ja antoisa oli vaellus. Tapahtumia oli enemmän kuin yhdellä vaelluksella normaalisti. Maisemat olivat upeat, sillon kun ne näkee ja maastot ovat helppokulkuisia kunhan valitsee reittinsä huolella. Trondheimiin asti hiihtäminen ei onnistu, koska asutusta on sen ympäristössä laajalla alalla. Mutta vaellus Karoliinien reitillä kannattaa. Nähtävyyksiä on paljon, monia muistomerkkejä ja karoliinihautoja. Ja säätilan nopeat vaihtelut tuovat jännitystä retkelle.

Saivare

RASTEGAISSANKÄVIJÄT
i Finmark, NORGE

klubbens lokal :
Goednijavrés hytte
LEBESBY kommun
70°00'00 PL
26°08'00 IP

SÄÄNNÖT:

1 § Jäseneksi pyrkivä on käynyt RASTEGAISSAN huipulla. Tästä todisteena esittänyt sertifigaatin Levajok Fjellstuen valtuuttamalta arvovaltaiselta ja asiantuntevalta edustajalta.
2 § Jäseneksi pyrkivä on osoittanut kunnioitusta ja nöyrää mieltä STAALOA ja Hänen valtapiiriään kohtaan.
3 § Jäseneksi pyrkivä on hyväksytty 1/1 äänillä varta vasten anomuksen käsittelyä varten kokoonkutsutussa palaverissa.
4 § Muilta kohdin ovat säännöt hyvin vapaamieliset ja -ehtoiset, noudattaen kuitenkin pääpiirteissään yleviä ja ihanteellisia tunturitapoja ja -henkeä, kuitenkin siten, etteivät ne miltään kohden rajoita jäsenien puhe-, kokoontumis- ym vapauksia. Liikkumisvapauden suhteen noudatetaan maan rajojen läheisyydessä niitä lakeja ja asetuksia, joita eri valtioiden välille on laadittu.
5 § Joka näistä säännöistä yrittää löytää jotain johtoajatusta, hänet lähetettäköön kaamoksessa kiertämään RASTEGAISSAA.
6 § Jos jäsen sääntöjen lievennykset huomioiden on niitä edes PÄÄPIIRTEISSÄÄN noudattamatta, hän lähteköötön vedenjakajan ylitse Storelvaa seuraten Jäämeren rantaan.

ILMALA MOUNTAIN
RASTEGAISSANKÄVIJÄT
godkände
1169

Hiihtovaellus reitillä Sus-Kiisa – Susi – Talas – Susikyrö 4.–26.4.1982

Teksti ja kuvat Kyösti Lamminjoki

Koko päivän oli pyryttänyt niin, että jopa linja-auto pysähtyi jonnekin Kaamasen ja Karigasniemen välille lumen tukkiessa ilmansuodattimen. Matin toivomaa "neitseellistä" lunta oli sinä päivänä satanut paikoin yli 30 sm.

Matti, Seppo ja minä katselimme sekavin miettein illan hämärässä taksin perävalojen katoamista Karigasniemen suuntaan. Nuvvuksen kohdalla tien varressa rupesimme laittamaan ahkioitamme vetokuntoon. Suuri haaveemme Susikiisa—Susitalas—Susikyrö hiihtovaellus alkoi saada toden tuntua. Heti alussa saimme esimakua tulevaisuudesta kiskoessamme ahkioitamme upottavassa lumessa ylämäkeen kilometrin päähän Nuvvusjoen varteen. Pystytimme telttamme kuun kurkistellessa pilvien raoista ja kävimme Pekan kammilla kirjoittamassa nimemme vieraskirjaan. Kammilla tapaamamme latulaiset toivottelivat meille kaikenlaista onnea lähtiessämme takaisin "ruoktullemme".

5.4. Matti piti vaelluksellamme päiväkirjaa ja sen mukaan aamulla oli pakkasta —5°C, aurinko paistoi ja oli tyyntä, siis mitä parhain retkisää. Nuvvusjoen uomassa ei hankikantoa ollut yhtään, mutta tamperelaisten retkeilijöiden edellisenä iltana tekemää ahkiouraa myöten pääsimme parisen kilometriä etenemään. Senjälkeen meille alkoikin totuuden hetket.Ahkion vetämisestä 50—70 sm upottavassa lumessa ei tullut mitään. Jouduimme hiihtämään kolmea latua n. 4 km:n matkan ylös tunturiin Kallovarrin pohjoispuolelle ilman ahkioita ja hakemaan sitten ahkiot valmista latua pitkin. Ylempänä hanki kantoi melko hyvin ja yövyimme Vuobme—Aihtevarrin länsipuolella Niljoen tuntumassa. Lunta oli allamme sauvan mitan verran, joten routa ei yltänyt teltanpohjaan saakka.

6.4. Aamu valkeni tuulisena ja luntakin näytti satavan. Yöllä oli pakkanen käynyt —20°C:ssa. Syötyämme ruispuuron ja kahvit juotuamme lähdimme kovassa sivutuulessa kiskomaan ahkioitamme Kaimmioaivin itäpuolella olevaa joen uomaa seuraillen etelään. Päivemmällä näkyvyys lyheni lähes olemattomaksi maitomaisen sumun vuoksi, mutta löysimme kuitenkin Ahkojoen latvauoman, jota sitten jatkoimme nuoskaisen kelin ja lumituiskun vallitessa Aihtetsohkkan pohjoispuolelle mäen rinteen suojaan yöksi. Matkaa oli kertynyt 23 km, olimme melko väsyneitä kaikki ja Sepon jalka oli kipeytynyt. Kylläpä uni maittoi ruusunmarjakeiton ja voileipien syönnin jälkeen.

7.4. Nuori on virkeä syötyään, vanha yön levättyään. Me olimme tehneet molemmat ja aurinkoisessa säässä lähdimme taivaltamaan myötävirtaan. Suuntamme oli Kirje—eädnamjohkalle — mitähän salaisuuksia tuokin joen nimi kätkee sisäänsä — ja edelleen poroerotuspaikan ohi Ruktajärven kämpälle. Siellä saimme Savettijärven suunnasta pari päivää aikaisemmin kämpällä käyneiden "telttailijoiden" viestin. Olipa heilläkin ollut monenkirjavaa säätä ja keliä vaelluksellaan. Ruokailtuamme jatkoimme Vuollasjoen kuruun ja jälleen kohtasimme totuuden hetkemme. Jouduimme avaamaan latua muutaman kilometrin yöpymispaikallamme, missä tamppasimme teltan alustan ja haimme sitten ahkiomme. Jo tunnin parin aikana tiivistetty lumi ikäänkuin hitsautuu kovaksi miehen hyvin kantavaksi. Tällä yöpymispaikalla saimme ensimmäisen kerran aitoa talousvettä purosta. Valmiin veden käyttö säästää huomattavasti polttoainetta ja nopeuttaa kokin puuhia.

8.4. Uusi päivä koitti kirkkaana ja pakkasta oli —8°C. Yöllä oli riekko kohdannut matkansa pään aivan 20 m:n päässä teltastamme jonkin petolinnun ravintoketjun yhtenä lenkkinä. Upottavassa lumessa jouduimme taas avaamaan latua ilman ahkioita ja aamupäivän aikana pääsimme etenemään vain n. 5 km. Iltapäivällä löysimme vanhan suksenjäljen jota myöten hiihdimme poroerotuspaikalle. Upottavan lumen vuoksi hiihdimme Kaamasmukan kohdalla tien varteen. Yövyimme melko lähellä tietä pienen kumpareen suojassa.

9.4. Tästä sitten alkoi varsinainen via dolorosa. Aamusta alkaen tuiskutti lunta, sukset eivät luistaneet ja ahkiot kiukuttelivat hangaten vastaan, mutta eteenpäin oli päästävä. Hanki ei kantanut yhtään ja osin tienvarsipenkkoja myöten hiihtäen rehjustimme eteenpäin. Räntäsateessa pystytimme telttamme sinä iltana Karhujärven maastoon. Päivisinkin ruokatauon ajaksi pystytimme yleensä teltan, jonka suojassa oli mukava keitellä ruuat ja lökötellä.

10.4. Tämäkin päivä kului räntä- ja vesisateen merkeissä. Silti vitsit eivät loppuneet, muuttuivatpahan vain melkoisen melankoolisiksi. Kaamasen kautta laahasimme suksiamme ja ahkioitamme eteenpäin Sevettijärven suuntaan Tuolpujärven kohdalle yöksi. Olimme läpimärkiä ja Matti jätti anorakkinsa yöksi puun oksaan roikkumaan,koska se ei voinut tulla enää märemmäksi.

11.4. Aamulla sää oli pilvipoutainen ja yöllä oli pakastanut sen verran, että Matin anorakki pysyi hangella pystyssä yksikseen jäädyttyään. Oli sunnuntai ja aamuruuaksi söimme mannapuuroa mustikkakeiton kera. Sää näytti selkenevän ja se nosti mielialaamme,koska Inarinjärven ylitys oli nyt edessämme. Edellispäivien säässä se ei olisi onnistunut. Lähdimme ylittämään Inarijärveä Väylän Hietaniemestä. Sää muuttui aurinkoiseksi, hanki kantoi jäällä, ja varusteemmekin kuivuivat hyvin tällä "merimatkalla". Seppo navigoi meidät taitavasti Pieni Kaamassaaren rantaan yöksi. Matkaakin oli kertynyt 27 km.

12.4. Aurinko kunnioitti läsnäollollaan meitä lähtiessämme Inarin Kaikunuoraa pitkin eteenpäin. Päivällä alkoi hanki upottaa. Peskanlahdesta löysimme lumikelkan jäljen, jota pitkin jutasimme Sarvivuonon kautta Mustolaan. Kiitos ystävälliselle Mustolan väelle. Yövyimme eräässä Sarmijärven niemessä ja itse Sarmitunturikin hohti houkuttelevana ilta-auringossa.

13.4. Lumikelkan jälkeä pitkin hiihtelimme Susitalakseen. Olimme välitavoitteessamme ja sen kunniaksi saunoimme. Kylläpä olo tuntui ruhtinaalliselta puhtaana puhtaissa vaatteissa. Näin ensikertalaisina Susitalaksessa se valloitti "syömmemme". Muutaman tunnin taukoilun jälkeen jatkoimme vielä Pienen Arttajärven maastoon yöksi. Matkalla näimme 13 lumikelkkaa käsittävän "safarin" liikkeellä. Tapasimmekin heidät Sarmitunturin kesäkämpällä ja saimme kuulla, että safarin tarkoitus oli Sarmitunturin suoja-alueen rajojen määritys. Lähdettyämme em. tunturin eteläpuolella olevalta porokämpältä, Seppo laski suoraan puron uomaan niin, että vain pipo jäi näkyviin hangen sisästä. Mistähän johtunee, että me kuivina säilyneet olimme niin vilpittömän iloisia tapahtumasta, että pelastustoimista ei tahtonut tulla mitään. Onneksi Seppo ei loukkaantunut eivätkä varusteet rikkoutuneet.

14.4. Parin asteen pakkasessa puolipilvisen sään vallitessa jatkoimme vaellustamme, Sään lämmetessä päivemmällä sukset rupesivat vuoroin takeltelemaan tai lipsumaan. Vanhaa latua seuraten pääsimme Pirttikompsion kohdalle yöksi Raja-Joosepin tien lähelle. Kolmosjärven kämpällä näimme Hemmon merkintöjä vieraskirjassa hänen edelliskevään vaelluksestaan.

15.4. 10 asteen pakkasessa lähdimme taas jatkamaan eteenpäin. Raja-Joosepin vartioasemalla käytyämme hiihdimme rajavyöhykkeen reunaa myötäilevää lumikelkan jälkeä pitkin Anterille päin. Metsäisessä maastossa ei ollut hankikantoa yhtään. Matkalla meidät ohitti pohjoisen alueen piispat Lapin rajavartioston komentajan seurassa. Kävimme Kiertämäpäillä ihailemassa Luojan mahtavaa käsialaa. Yövyimme muutaman kilometrin päässä Rusinakaltion eteläpuolella puron varressa. Matkaa oli tänä päivänä kertynyt 30 km.

16.4. Aamulla sää oli selkeä ja pakkasta pari astetta. Mikäpä oli lähteä tyrkkimään itseään alamäkeen. Ilo oli kuitenkin lyhytaikainen. Sää muuttui nopeasti räntäsateeksi ja kastuimme pian läpimäriksi. Lumikelkan jälkeä pitkin jutasimme Mukakönkään ruoktulle päivätauolle. Parin tunnin tauon jälkeen lähtö oli todella vaikeaa ulos räntäsateeseen. Lumikelkan jälkikään ei tahtonut enää erottua ja siksipä harhauduimmekin väärään notkelmaan ja totesimme illan suussa olevamme melkein Vuomapään huipulla. Eipä siinä auttanut muu kuin laskea takaisin alas ja rehkiä Hammaskurun kautta autiotuvalle. Pystytimme telttamme iltahämärissä n. 200 m:n päähän autiotuvasta. Matin avatessa makuupussinsa oli se kastunut niin, että hän esikuivasi sen jälkopään vääntämällä liiat vedet pois. Kuvailisin hänen ilmettään lähinnä kireäksi tapahtuman johdosta. Mies ei puhunut mitään koko iltana, mutta eipä lähtenyt lähellä olevaan lämpimään autiotupaankaan, vaikka sen läheisyys varmasti karvasteli mielessä. Huonosta kelistä huolimatta olimme tänäkin päivänä taivaltaneet 30 km.

17.4. Päivä alkoi pilvisenä, lämpötila oli +1°C ja räntäsade alkoi. Siinäpä puitteet tälle päivälle. Osin vanhaa kelkan jälkeä, osin etukäteen avaamaamme latua myöten kiskoimme ahkioitamme soseessa Kopsuslammen yli Orposen kumpujen itäpuolelle yöksi. Illalla sää näytti selkiintyvän, mutta en uskaltanut päästää ilmoille rommaajaa ja rommaajaa-huutoani, joka aikaisemmilla retkillä oli aina tietänyt huonoa säätä, vaikka olikin tarkoitettu parantamaan hiihtokeliä.

18.4. Vaelluksen innoittavin aamu oli valjennut. Yöllä oli pakastanut ja hanki olisi kantanut vaikka mopomiehen. Jänkiä myöten hiihdellessämme saimme taas varusteemme kuiviksi. Nattaset sulostuttivat olemassaolollaan vaellustamme näkyessään metsänreunan takaa. Kattukaisojaa seuraten lykimme nelostien yli Tankapirtin kohdalla. Matkalla kohtasimme mikkeliläisiä jotostelijoita, jotka tulivat vastaamme ahkioineen. Illalla tapasimme vielä vanhat jotoskumppanimme Urkin ja Jorman, jotka myös olivat telttailemassa keväisillä hangilla. Tapaamisemme kunniaksi paistoimme juhlaräiskäleet.

19.4. Loistavassa hiihtosäässä hangen kantaessa hiihdimme melko tasaista maastoa pitkin Purnumukan kautta Mäkäräaavan länsireunaan yöksi. Purnumukassa näimme vain yhden elävän savun ja yksi koira haukkui tiedottaen näin tulostamme. Matin toisesta suksesta oli muovipintaa irronnut 30 sm:n matkalta ja estääksemme vaurion etenemisen katkaisimme irronneen osan.

20.4. Aloitin päivän rommaajaa ja rommaajaa-huudolla. Siitä huolimatta sää ja hiihtokeli pysyivät hyvinä. Tossarivaaran kohdalta lähdimme ylittämään Porttipahdan allasta Kitisen suuta kohti. Illalla meitä kävi tervehtimässä pari poromiestä lumikelkalla huristellen. Montakohan poroa tarvitaan vaihtokaupassa tuollaista isoa moottorikelkkaa hankittaessa.

21.4. Aamulla näimme poromiesten ajavan melko suurta porotokkaa altaalle päin. Se näytti käyvän näppärästi. Porot nulkkasivat lumikelkan jälkeä pitkin ja poromiehet seurasivat takana sivuilla kelkoilla. Kauniin sään vallitessa hiihdimme Kitistä myötäillen Pokan kautta Taatsin suuntaan Kaalimaan talon kohdalle yöksi. Päivällä lämpötilan kohotessa keli muuttui upottavaksi.

22.4. Auringon paistaessa ja hangen kantaessa lykimme taas eteenpäin. Kuvautimme itsemme Taatsin seidan juurella ja jatkoimme Raijankiselän kämpän kautta Pyhärovan kämpälle, missä tapasimme tuttuja tunturikerholaisia. Vaihdettuamme kuulumisia hiihdimme vielä muutaman sadan metrin päähän yöksi.

23.4. Aamulla kävivät edellisenä iltana tapaamamme retkeilijät tervehtimässä meitä ja jatkoivat Puljuun päin. Mekin saimme itsemme liikkeelle ja taivalsimme Tengeliojanvuomaa myöten. Kiersimme Puljutunturin pohjoispuolelta. Keli muuttui päivällä nuoskaiseksi ja iltapäivällä satoi vettä. Lumi soseutui ja loppukilometrit tänä päivänä olivat melko hiostavia. Yövyimme Kuopsuvuoman itäreunassa.

24.4. Yöllä ja aamulla satoi vettä. Sää selkeni kuitenkin aamupäivän kuluessa. Löysimme lumikelkan jäljen, joka noudatteli suunnilleen meidän reittiämme ja hiihdimme sitä myöten. Iltapäivällä rupesi kelkankin jälki upottamaan. Yövyimme Salankijärvien välisellä kannaksella.

25.4. Oli lähes suvinen sunnuntaiaamu. Jouduimme hiihtämään ja leiriydyimme pian sen jälkeen, siis varsin lähellä tavoitettamme. Päivän hiihtomatka oli vain 12 km. Retkiaikaa olisi vielä ollut jäljellä, mutta kelien huonontuessa päätimme hiihtää seuraavana päivänä tavoitteeseemme Susikyröön. Ilta kului sitten vaelluksen tapahtumia muistellessa.

26.4. Herätys kello 04.00, pakkasta —3°C ja sää selkeä. Juhlava aamu pitkän vaelluksemme päätteeksi. Aamutoimien jälkeen kiskaisimme ahkiomme Susikyröön. 550 km:n pituinen vaelluksemme oli päättynyt. Sitten olikin ohjelmassa saunominen ja totuttautuminen ihmistentapoihin. Matti ja Seppo tuntuivat myös kaipaavan ihmisten tekemää ruokaa.

Asuimme koko vaelluksen ajan teltassa, joka on untuvakankainen ja jonka kiinteä pohja on aluminisoitua Autex-kangasta. Teltan pohja on 200 x 200 sm ja korkeus 150 sm. Päällyskangas on niinikään aluminisoitua nailonkangasta ja se pingottuu kaarien varaan niin, että kankaiden väliin jää muutaman sentin ilmakerros. Teltan katossa on kankaiden läpi kulkeva muoviputki, jolloin ilma vaihtuu koko ajan sisällä. Petroolikeittimellä telttaan saa ulkoilman lämpötilasta riippumatta 30—40 astetta lämmintä. Keittimen alla on ohut vanerilevy, jotta keitin ei kuumentaisi pohjakangasta. Levy toimii samalla lumilapiona, istuinalustana, tuulensuojana jne. Telttasysteemi painaa n. 6 kg, mutta se kulkee ahkiossa mukavasti. Telttaa emme ole koskaan tarvinneet kaivaa lumeen, vaan sen tamppaaminen miehen kantavaksi on riittänyt. Väsynytkin vaeltaja saa teltan pystyyn ja lämpimäksi puolessa tunnissa. Pieni myrskylyhty katossa roikkumassa on kodikas valaisin. Lyhty on teltan yläosaan kiinnitetyn kuivatusverkon alapuolella, jolloin sekin osaltaan kuivattaa kattoverkossa olevia varusteita. Tällaisella vaelluksella ovat kumisaappaat osoittautuneet parhaiksi jalkineiksi. Varsinkin irroitettavilla huopavuorilla varustetut saappaat ovat erinomaiset.

Ruoka-ainemäärät olivat n. 950 g/mies/vrk. Aamuisin oli joku puuro, päivällä tukeva ateria ja illalla kevyempi ruoka. Välipaloina nautimme leipää, korppuja ja erilaisia juomia. Esim. liha oli kotona uunissa kuivattua jauhelihaa valmiiksi maustettuna, jolloin sen paino keveni 2/3 tuoreesta painosta. Ahkiomme olivat lujitemuoviahkioita, emmekä tarvinneet kantaa selässä mitään. VR:n lahjomaton vaaka näytti ahkioittemme painoksi n. 60 kg, mikä kyllä hirvitti aluksi, mutta mielestämme tarvitsimme kaiken sen, minkä olimme sulloneet ahkioihimme. Olihan koko huushollimme mukanamme alusta loppuun.

Uusilla varusteilla ei pitäisi lähteä pitkille vaelluksille. Esim. Matin uusi vetosysteemi kulutti vetonarua 40 m hankautuessa jopa useita kertoja päivässä poikki. Minun vetovyöni köysilukosta pyrki vetonaru irtoamaan vyön taipuessa mutkalle köyden kiristämisen jälkeen. Sepon aisojen kiinnityshakaset oikenivat usein ahkion topatessa maastoesteisiin jne.

Etukäteen sovittu työnjako osoittautui erittäin hyväksi retkellä, Matti oli majoitusmestari, Seppo toimi pihamiehenä ja minä kokkina.

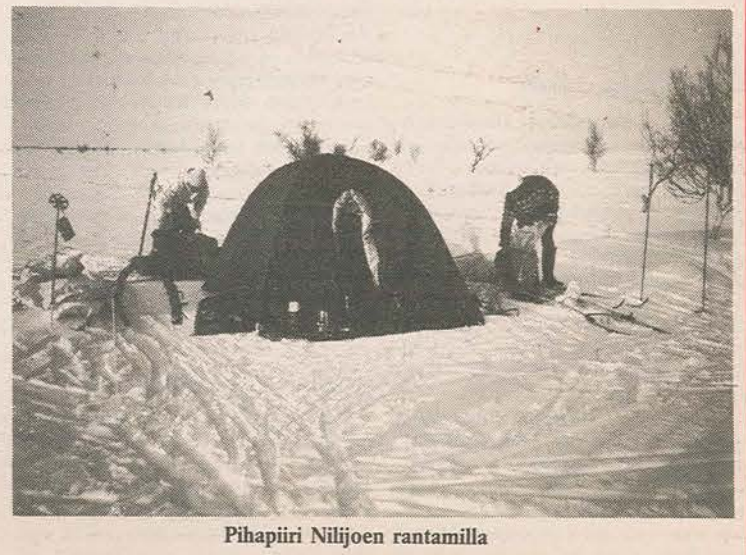
Yleensä herätys oli meillä kello 06.00 ja lähdimme liikkeelle kello 08.30. Ruokatauko oli kello 13.00—15.00 ja leiriydyimme kello 19.00 Nukkumatti tempaisi meidän huostaansa yleensä kello 21 paikkeilla.

Telttaterveisin

Kösä

Ladun avausta Nuvvusjoen uomassa

Pihapiiri Nilijoen rantamilla

Susi-Kiisan talkoot

Kolea ja kostea oli heinäkuun 19 päivä, kun pitkän automatkan jälkeen saavuin Nuvvuksen kylään. Hieman jännitti mieltäni se, että oliko Toivo Paltto saanut ajetuksi tienlaitaan tuodut rakennuskelot ja sahatavarat Susi-Kiisan rakennuspaikalle.

Kiisajärven rannalta kelot löytyivät suureen röykkiöön kasattuina ja laudat osin taapeloituina. Rakennuslupa oli lunastettu, perustustarvikkeet tulossa Karigasniemeltä ja tarvittavat rakennuspuutavarat rakennuspaikalla. Tarvitaan enää tunturilatulaisten ammattitaitoa ja lujaa yrittämistä, että eräkämppä saadaan kolmen talkooviikon aikana ainakin vesikattovaiheeseen. Latu ja Polku -lehteen oli laitettu ilmoitus, että Susi-Kiisan rakennustalkoisiin aikovat ilmoittaisivat Ramille nimensä lisäksi tuloaikansa ja aiotun osallistumisaikansa, jotta ennakkoon tiedettäisiin talkooväen koostumus ja kokki osaisi varata tarvittavat muonat. Jostakin ihmeellisestä syystä kesäkuun Latu ja Polku -lehti jaettiin vain helsinkiläisille ja näin ollen suurin osa tunturilatulaisista ei tiennyt ilmoituksesta mitään.

Eipä syytä huoleen. Huomenna tulee pieni joukko niitä uskollisimpia tunturilatulaisia tekemään perustuksen valmiiksi, jotta 25.7. alkavan talkooajan alussa jo päästään salvostyöhön käsiksi. Tiesin jo ennakkoon, että tunturikerho Kavtsista tulee kaksi kirvestyötaitoista talkoolaista aivan alkuvaiheessa ja heille kyllä löytyy opinhaluisia apulaisia. Susikyrön ja Susi-Talaksen monet rakennustalkoot ovat kartuttaneet kokemusta ja taitoa työhön osallistuneille tunturilatulaisille. Näissä toiminnoissa on aina koettu luja yhteistoiminta ja reipas yrittämisen halu. Eino Häjänen on nyt joukosta poissa, hänen vakava sairautensa on siihen esteenä. Muuten Eikka istuisi nyt vierelläni muistelemassa Ykinsillan, Susikyrön jaSusi-Talaksen rakentamisen kovaa työtahtia ja leppoisia yhdessäolon hetkiä.

Ajatukseni katkaisi pieni Lapinkirvinen. Jostakin se lehahti eteeni. Tuo pieni arktinen siivekäs aivan läheltä tuijotti silmiini, kuin olisi tahtonut jotakin sanoa. Ihmettelikö kirvinen tunturikoivualueelle raahattua kelohirsikasaa – vai oliko sillä viesti Eikalta.

Aamuyöstä saapuivat logilaiset Hemmo Kivilaakso, Pentti, Aili-Maija sekä Kati Yli-Kuivila ja päivällä Yrjö Suuniittu Kolbmasta. Päivän työnä oli pohjan tasausta ja perusanturan kaivaus. Seuraavana päivänä laudoitettiin perusanturat ja laahattiin kelohirret ylärinteen puolelle hajalleen, josta ne on helppo valita ja nostaa seinän päälle. Yöllä 22.7. saapui Kavtsista Gunnar Korpela ja hänen mukanaan puh.johtajamme Antero Tarvainen. Päivällä saapui kavtsilainen Toivo Hartikainen. Iltapäivällä saatiin rakennuspaikalle sementit, betoniraudat ja sokkeliin tarvittavat Leka-harkot. Myöhään illalla valettiin sokkelin perusanturat. Aamulla saapui logilainen Paavo Kramsu, josta hirsityön aikana kehittyi mainio moottorisahan käsittelijä. Perusanturoiden kovettumista odotellessa pystytettiin ruokailukatos ja tehtiin telttasaunan lauteet. Lauantaina 24.7. olivat perusanturat jo niin kovettuneet, että voitiin muurata jalusta.

Pieni esitalkoolaisten joukko oli ahertanut kämpän perustyön kimpussa ja saanut sen valmiiksi laskettuun määräaikaan. Tämän joukon henkilökohtaiset retkievät jaettiin työn alussa yhteiseen käyttöön, ja Aili-Maija valmisti aineksista maittavat ateriat. Näin saatiin miesten työaika tehokkaammin käytetyksi. Jo ennakkoon mainostettu erikoisuus – Susi-Kiisan talkoiden miespuolinen kokki Jorma Rautjärvi saapui Pieksämäeltä mukanaan keittovälineet ja muonatarvikkeet. Tunturiladun johtokunta oli luvannut kustantaa talkoolaisille keittoruuan ja kahvit. Saapunut kokki sai nyt tehtävät hoitoonsa. Sunnuntaina 25.7. saatiin ensimmäinen hirsikerros paikoilleen. Perustuksen tekijöistä suurin osa läksi pois, mutta uusia talkoolaisia tuli tilalle joka päivä. Jotta kokin ei tarvitse jatkaa keitoksiaan Kiisajärven vedellä, tehtiin muonavahvuusluettelo, johon nimen ja kotipaikan lisäksi merkittiin osallistumisaika.

Hirsityö pääsi hyvään vauhtiin jo ensimmäisestä päivästä lähtien. Päätimperit Topi ja Gunu näyttivät että taito on säilynyt käsissä ja asettivat tavoitteeksi kaksi hirsikerrosta päivässä. Ensimmäisenä päivänä valmistui yksi hirsikerros, toisena puolitoista ja kolmantena kaksi. Kahden hirsikerroksen vauhti säilyikin, kunnes seinät olivat määräkorkeudessa. Aamuvirkku Topi otti tavoikseen jo klo 6:n aikaan nousta salvokselle kirveen kalkkeella herättelemään nukkuvia telttakuntia. Niinpä päätettiin aloittaa työt klo 6 ja lopettaa voimista riippuen klo 19–22.

Työn äänet, varsinkin moottorisahasta lähtevät, saivat Nuvvus-Skaidin rinteestä hyvän kaikupohjan ja kantautuivat kauaksi Tenon laaksoon. Susikyrön vanha moottorisaha oli Paavon käsissä lujilla. Sitä käytettiin apuna nurkkaloveuksien teossa, keventämään varausten hakkausta ja sillä oli kätevä sahata aukkojen karakolot. Moottorisaha kevensi raskasta hakkaustyötä ja nopeutti rakennuksen valmistumista. Taitavan käyttäjän käsissä nykyaikainen turvalaitteilla varustettu moottorisaha on erittäin tehokas työase, sen osoitti kuoktelainen Kaarlo Hämäläinen, kun hän viiden päivän aikana moottorisahansa kanssa osallistui salvostustyöhön.

Lähin kauppaliike oli 56 km:n päässä Karigasniemellä, josta alkuvaiheessa raskaammat rakennustarvikkeet liikkeen toimesta tuotiin Nuvvuksen kylään. Tunturikerho Login puheenjohtaja Antti Nikula saapui yöllä 26.7. maasturiautollaan mukanaan Kuhttan puheenjohtaja Alpo Mäntynen. Antti oli saanut Karigasniemeltä vuokratuksi autoonsa peräkärrin, johon sai lastiksi Susi-Kiisalle osoitettuja rakennustarvikkeita. Alpolla oli tuomisina kuhttalaisten keräämiä tomaatteja, kurkkuja ja leipäpaketteja. Talkooväki jatkuvasti lisääntyi, ollen suurimmillaan 30 henkilöä. Salvostustyöhön tarvittiin 5–6 henkilöä. Liikenevä väki kantoi kevyempiä tarvikkeita tien laidasta rakennuspaikalle, osallistui polttopuuhuoltoon, ympäristön siistimiseen, polun raivaukseen ja kokin apulaisiksi. Säätila pysytteli enimmäkseen viileänä ja vähäsateisena. Oli kuitenkin muutama lämmin päivä, jolloin säässket tuppasivat seuralaisiksi. Antti Kangasniemi Tampereelta oli lahjoittanut 2 kpl trevirakankaisia uusia peitteitä ja ne saapuivat kolbmalaisten Reijo Salosen + poikien mukana. Näitä peitteitä tarvittiin rakennusaikana suojaamaan kosteudelle arkoja yläpohjan rakenteita.

Heinäkuu vaihtui elokuuksi. Sivuseinät oli saatu määräkorkeuteen. Alkoi päätykolmioiden teko ja kattoorsien asettaminen. Harja-orsi nostettiin paikoilleen elokuun 1 päivänä. Kun yläpohja oli saatu laudoitetuksi, asetettiin kattotuolit paikoilleen ja välittömästi sen jälkeen yläpohja lämpöeristettiin 25 cm:n vahvuisella mineraalivillakerroksella. Juuri kun yläpohjan laudoittaminen oli lopuillaan, saapuivat Turusta Paula ja Joe Jukala mukanaan tunturikerho Login lahjoittaman lämmityslaitteen hormisto. Hormisto koottiin ja nostettiin välittömästi paikoilleen.

Kiilopäällä, Inarin-Sodankylän rajalla oli 2.5.-82 Kiisan Kelokämppä vielä hirsinä Pekan selän takana.

Talkooväki väheni kuukauden vaihteessa. Lomat olivat monen kohdalla lopussa, noin 20 henkilöä läksi muutamien päivien sisällä. Lähtijöiden joukossa oli moottorisahuri Paavokin. Moottorisahan käytön sai nyt kontolleen Lieksasta saapunut Pentti Koivistoinen. Päätimperit Topi ja Gunu katsoivat työnsä päättyneeksi illalla 4.8. ja seuraavana aamuna suunnistivat etelään. Antinkin loma loppui ja hän vei maasturillaan mukanaan Eevan, Marja-Liisan ja Annukan. Nämä tytöt ahkeroivat polttopuuhuollossa, keräten tilan alueelta maassaolevat puut ja sitoivat satoja risukerppuja liesien polttoaineeksi. Lapin tapaan tehty polttorankakeko ja risukerppuauma jäi näiden tyttöjen ja muidenkin polttopuuhuollossa olleiden näkyväksi työn merkiksi turvekammin läheisyyteen. Työvoima oli pienentynyt, mutta jäljelle jääneet jatkoivat entiseen tapaan. Alkoi ruodelaudoituksen teko. Tähän työhön osallistuivat niin miehet kuin naisetkin. Reijo, jonka puhe ja nauru rakennustyön aikana kuului ylinnä muita, sai nyt vastata työkuntansa työn sujumisesta. Vasarat paukkuivat aamusta klo 6 ja pauke hiljeni illalla klo 22.30, kun laudoitus oli valmiina. Antin lahjoittamat peitteet vedettiin laudoituksen päälle suojaksi.

Odoteltiin Katepal-tehtaan lahjoittamia kattohuopapaanuja. Paanujen oli määrä olla hyvissä ajoin perillä. Laakson Sirkka läksi näitä puhelimitse tiedustelemaan ja löysikin ne rovaniemeläisen kuljetusliikkeen varastosta. Täältä ne luvattiin toimittaa perille Nuvvuukseen. Kaikessa hiljaisuudessa kateaineniput ilmestyivätkin parkkipaikallemme tienlaitaan illalla 5.8., josta Toivo Paltto toi ne traktorillaan rakennuspaikalle. Nippujen joukosta löytyi rahtikirja, josta kävi ilmi, että rahdin Tampereelta Nuvvukseen oli maksanut Kalle Keränen.

Kattopaanujen kiinnittäminen aloitettiin aamulla 6.8. Työ kävi aluksi hitaasti, koska kellään ei ollut tähän työhön tottumusta. Puolenpäivän aikaan saapuvat kolbmalaiset Leevi Kuismanen ja Eero Lehto. Heille oli työ ennestään tuttua ja niin sai kattaminen uutta vauhtia. Katto saatiin valmiiksi seuraavana päivänä 7.8. Tavoite oli saavutettu. Talkootyöaikaa oli jäljellä vielä viikko. Alapohjan maanpinnan tasausta oli suoritettu muiden työvaiheiden aikana. Nyt tehtiin lopullinen tasaus, maanpäälle levitettiin alushuopa ja sen päälle 2-kertainen rakennusmuovikelmu. Kosteuseristyksen päälle ladottiin 2-kertainen styrox-levykerros, yhteiseltä vahvuudeltaan 12,5 cm. Styroxlevyjen väliin asetettujen koolaussoirojen päälle naulattiin permanto pontatuista laudoista. Alapohjan teko kävi vesikatteen naulaajilta tottuneesti ja nopeaan. Työssä oli Leevin ja Erkin lisäksi Tauno Palo Hämeenlinnasta. Alapohja valmistui velä samana iltana ja sen uudella permannolla sai Helena ja Tauno Palo nukkua lähtöpäivänsä edeltävän yön. Tunturikerho Njellä oli lahjoittanut eräkämpän ikkunat ja ovet. Ikkunoiden paikolleen asentaminen oli vuorossa ja sen jälkeen lavereiden teko sekä lämmityslaitteen kytkeminen savuhormistoon. Kun rakennustyön aikana suunnitelmista poiketen sisäkorkeutta korotettiin 30 cm, tuli mahdolliseksi tehdä sivuseinälle 2-kertaiset laverit. Nukkumatilaa näin ollen tulee 8:lle henkilölle ja lattiatilaa vapautuu enemmän muuhun oleskeluun. Lavereiden etusivuiksi laitettiin päätyseiniin tukeutuvat halaistut kelot, joiden sisäpuolelle oli sahattu laverilautoja varten urat.

Alapohjan tekijät olivat lähteneet. Kokin kanssa oltiin ainoat miespuoliset talkoolaiset. Naisia oli neljä. Mikkelin Eila ryhtyi naulaamaan lavereita toisten naisten avustamana ja valmista tuli. Olimme kokin kanssa lähdössä. Lähtöpäivänämme 13.8. saapuivat kavtsilaiset Pauli, Teppo ja Lasse. Pauli jatkoi ulko-oven asentamista ja Lasse Tepon kanssa rakenteli penkkejä.

Susi-Kiisan rakentajien uutteruus ja tehokas työ joudutti eräkämpän valmistumista ennen laskettua määräaikaa. Syksyllä suoritettavaksi jäi vain vähäisiä sisä- ja ulkopuolisia töitä.

Talkootyöhön osallistui 70 tunturilatulaista eripuolilta Suomea. Heille kaikille jäi mieluinen muisto, miten yhteinen yrittäminen antoi näkyvän tuloksen. Jäi muisto ruokailu- ja kahvitauoista, jolloin olimme mainion kokin komennossa, nauttimassa hänen taidokkaasti valmistamiaan keitoksia. Tarjotut ruuat olivat ravitsevia ja todella hyvin valmistettuja. Kyllä hyvän esiintymistaidon omaava kokki Jorma olisi huonommankin ruuan saanut maistumaan.

Tunturiladun kolmas tukikohta on nyt rakennettu. Susi-Kiisan kelohirsinen eräkämppä seisoo Lapin jylhässä maisemassa, Kiisa-järven rannalla. Se on tukevasti Tunturiladun omalla maalla ja on tunturilatulaisten omaa työtä.

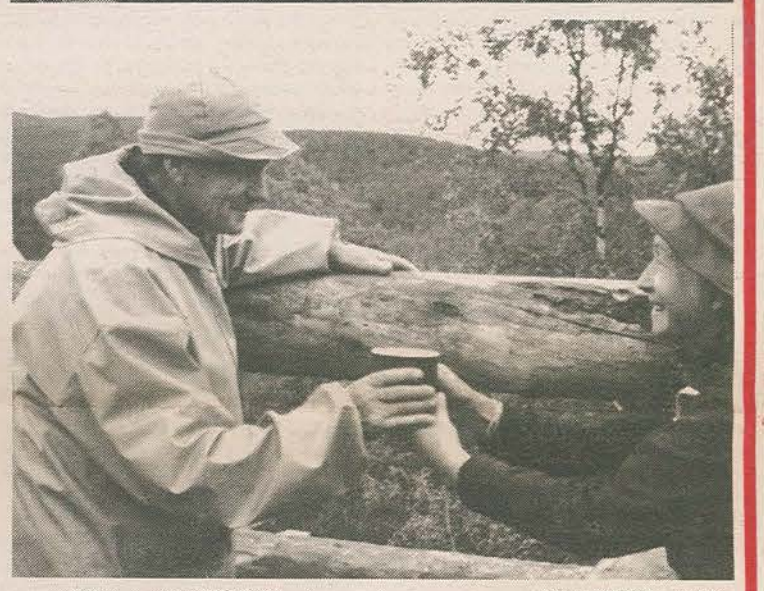
Pekka Huttunen

Susi-Kiisan rakentamistalkoisiin 20.7.–15.8.1982 osallistui 70 tunturilatulaista. Näistä huomattavin osa kuului kahdeksaan eri tunturikerhoon. Pienempi osa oli kerhojen ulkopuolisia tunturilatulaisia.

Kerhoittain jakautuivat työpäivät seuraavasti: Tunturikerho Njellä 85 työpäivää, Tunturikerho Logi 62, Tunturikerho Kavtsi 61, Tunturikerho Kolbma 60, Tunturikerho Outsi 45, Karhulan Susikerho 31, Tunturikerho Kuhtta 19, Tunturikerho Kuokte 5, kerhot yhteensä 370 työpäivää, muut tunturilatulaiset 65, kaikki yhteensä 435 työpäivää.

Tilanne Susi-Kiisalla 20.9.1982

Pertti ja Tomi Keiherö sekä Kivilaakson Elli ja Hemmo ovat suorittaneet viimeistelyhommia ajalla 11.–20.9.-1982. Näin on saatu päätökseen kunniakas talkoosuoritus, jonka ahkerat ja taitavat tunturilatulaiset saivat aikaan heinä–elokuussa Pekan johdolla.

Nyt suoritettu viimeistely käsitti penkkien, ovien ja ikkunoiden trimmausta, kulkuaskelmat ja tartuntakahvat ylälaverille, paloturvallisuuslevyn kaminan kohdalla, ulkopäätyyn kelopenkit oven kahden puolen, porrasaskelman, 35 kpl puisia sisä- ja ulkokoukkuja, joista osa rinkkojen säilytykseen ym.

Keittiön kalustoluettelo: 4 kattilaa, 2 paistinpannua, 2 kahvipannua, 3 vesisankoa ja 2 vesikauhaa, 2 likasankoa, 1 ruokakulho 1 1/2 l, mittakaadin 1 l, 2 kauhaa, 3 pesuvatia, lusikoita, rikkalapio ja harja.

...ja hyvin paloivat HEHKUSSA polttoturvebriketit.

Hemmo Kivilaakso

Patikoimassa Himalajalla

KARI WILKMAN

Kiinnostus matkustamiseen yleensä ja eräretkeilyyn erityisesti sekä haave päästä tutustumaan Intiaan ja Nepaliin sai meidät, vaimoni Sinikan ja minut, suunnittelemaan retkeä, joka suuntautuisi mahdollisuuksien mukaan myös Himalajan rinteille.

Retken järjestelyistä

Niin sitten viime keväänä, maaliskuun lopulla, olimme edenneet niin pitkälle, että saatoimme "suunnistaa" rinkkoinemme Moskovan ja New Delhin kautta Nepaliin. Lähtiessämme matkalle ei meillä ollut muita etukäteisvarauksia kuin edestakaiset lentoliput Intian pääkaupunkiin New Delhiin sekä menolippu New Delhistä Kathmanduun. Vasta perillä Kathmandussa ryhdyimme tarkempiin valmisteluihin. Viisumien lisäksi tarvittiin vuorilla patikointiin aluekohtainen lupa (trekking permit), joka maksoi kaksikymmentä markkaa viikolta. Sen sai helposti yhdessä vuorokaudessa. Varsinaiseen vuorikiipeilyyn olisi tarvittu omat lupansa, joiden saanti on jo paljon vaikeampaa. Suosituimmille huipuille saattaa olla vuosien jono. Patikointiretkiä on moñen tyyppisiä; täysin omatoimisesta retkestä aina sellaiseen retkeen, jossa ei itse tarvitse huolehtia muusta kuin mukanaliikkumisesta. Oppaat, kantajat ja muu palvelusväki hoitaa loput. Omatoimisen retkemme kustannukset olivat 7—8 markkaa päivässä yhdeltä hengeltä. Tähän markkamäärään sisältyivät yöpymiset, ruoat ja juomat. Kalleimmat järjestetyt retket maksoivat noin 180 markkaa hengeltä päivässä. Retkiä järjestäviä toimistoja oli Kathmandussa kymmenittäin. Vuoristoisuudesta johtuen Nepalissa on hyvin vähän maanteitä ja nekin melko huonoja ja kapeita. Näitä pitkin oli kuitenkin säännöllisiä bussiyhteyksiä retkien aloituspisteisiin. Lentoyhteyksiä oli myös eri puolille vuoristoa. Niitä hoidettiin pienillä 10—20 paikkaisilla lentokoneilla ja ne olivat varattuja viikoiksi eteenpäin.

Varusteista

Huhtikuisen retkemme varusteita miettiessämme pidimme lähtökohtana syksyistä Lapin vaellusta. Jätimme tosin pois makuualustat, sadeasut ja kumisaappaat, sillä Nepalissahan piti jo olla lämmintä ja vielä sateetonta. Lisäsimme vastaavasti uimapuvut ja shortsit sekä yhdet paksupohjaiset kengät. Kathmandussa ostimme mm. kattilan ja spriitä pieneen keittimeemme. Siellä olisi voinut mainiosti ostaa tai vuokrata vaikka kaikki retkivarusteet. Alan kauppoja löytyi useita. Tavarat olivat käytettyjä, ilmeisesti ulkomaalaisten retkeilijöiden sinne kauppaamia. Ruokatarvikkeita hankimme vain parin päivän hätävaran.

Kathmandu ja Pokhara

Ensimmäisen viikon kiertelimme ja katselimme Nepalin pääkaupunkia Kathmandua ja sen ympäristöä. Tuona aikana hankimme kolmen viikon pidennyksen lentokentällä saamaamme viikon viisumiin sekä kolme viikkoa voimassa olevat kulkuluvat patikkaretkemme kohdealueelle Annapurna Himalajalle. Tämän kohdealueen valitsimme opaskirjojen ja eräiden nepalilaisten suositusten perusteella. Alueella on useita kyliä ja se on ulkomaalaisten retkeilijöiden suosima, siis helpohko ensikertalaiselle.

Sopiva Annapurnan retkien lähtöpiste on Pokhara-niminen kaupunki noin kahden sadan kilometrin päässä Kathmandusta länteen. Sunnuntaiaamun hiljaisina hetkinä lähdimme sinne pienehköllä, rämisevällä bussilla. Matkaan kului aikaa noin seitsemän tuntia.

Patikointi alkaa

Ensimmäisenä päivänä kävelimme Pokharasta Naudanda-nimiseen kylään. Päivä oli aurinkoinen ja kuuma. Aluksi kuljimme muutaman kilometrin pientä autotietä pitkin. Ohitimme tiibettiläis-pakolaisten kylän, jonka jälkeen tie muuttui ihmisten ja eläinten käyttämäksi poluksi. Tosin näimme vielä edempänä yhden Unicefin maastoauton ajamassa seurailemamme joen pohjaa ja pientareita pitkin. Kuuma päivä kiihdytti aineenvaihduntaamme, hikoilimme runsaasti ja jano tuntui olevan jatkuvaa. Onneksi matkan varrella olevissa kylissä ja joissakin yksittäisissä taloissa oli saatavana kuumaa tai kylmää juotavaa. Pullotetut limonaadit tuntuivat kaikkein turvallisimmilta vaikkakin niiden hinta nousi sitä mukaa kun etäännyimme Pokharasta. Niillä kuitenkin sammutimme janomme, sillä jokien ja purojen vesiä emme uskaltaneet juoda. Useita tunteja seurailimme joen vartta. Aamulla hyvin näkyneet Annapurnan lumihuiput jäivät nyt lähirinteiden taakse. Polku ylitti joen ja lähti kipuamaan ylös rinnettä. Noin kolmesataa metriä korkeammalla saavuimme puuskuttaen Naudandan kylään. Rinnettä noustessamme meidät pysäytti nepali-isä, joka pyysi meiltä lääkettä pikku tyttärensä pahoin palaneeseen, tosin jo hyvällä ruvella olevaan jalkaan. Annoimme hänelle palovammavoidetta "matka-apteekistamme". Tällaisia pyyntöjä esitetään retkeilijöille usein, sillä vuorilla ei lääkkeitä ole saatavana ja kaupunkeihin on pitkät matkat.

Matkalla kohtasimme useita paluumatkalla olevia retkeilijöitä. Tervehdysten ohella vaihdettiin usein muutama sana ja vastaantulijoilta sai monia hyviä vihjeitä. Kanadalaispariskunnalta saimme suosituksen majapaikasta. Tämä pieni "hotelli" sijaitsi hyvällä näköalapaikalla harjanteen päällä olevan kylän toisella laidalla. Se oli hyvin onnistunut valinta ensimmäiseksi yösijaksemme ja ilmeisen suosittukin, sillä illan mittaan saapui lisää retkeläisiä. Kiintoisa päivämme päättyi tunnelmalliseen illalliseen talon verannalla, jossa nautimme isäntäväen valmistamia riisiruokia pimenevässä ja viileässä illassa.

Laskeutuminen on hankalaa

Toinen päivä valkeni kirkkaana. Heräsimme aikaisin aamulla seuraamaan auringonnousua. Se oli aikamoinen elämys. Hyvin hitaasti kultasivat auringonsäteet selvinä näkyviä, yli kahdeksan kilometrin korkeuteen kipuavia Annapurnan lumihuippuja. Kukot kiekuivat ja muulikaravaanien kellot kalkattivat. Tunnelma oli kuitenkin hyvin rauhallinen verrattuna siihen hälyyn, mikä vallitsi Kathmandun basaarikaduilla ihmisten, eläinten, autojen ja rikshojen sekamelskassa.

Aamuteen jälkeen jatkui matkamme. Polku seuraili loivasti nousevaa harjannetta. Toisinaan saattoi polulla olla ahdasta kun sille piti meidän lisäksemme mahtua myös uteliaiden vesipuhveleiden. Päivän kävelyosuuden päätti noin parituntinen jyrkkä laskeutuminen 500 metriä alempana olevaan kylään nimeltä Birethanti. Lasku oli niin hankala, että seuraavana päivänä olivat jalkani — erityisesti polvet — lähes toimintakyvyttömät. Ja Sinikalla näytti alkavan flunssa. Joten yövyttyämme "Annapurna Lodgessa" oli meillä riittävästi syytä viettää luppopäivä.

Luppopäivänä kävimme tutustumassa Birethantin ympäristöön. Kylä sijaitsi kahden joen yhtymäkohdassa. Jokien rannat olivat jyrkkiä, satojen metrien korkuisia. Ei tehnyt mieli sinä päivänä liikkua kuin jokivarsia pitkin. Olimme kuulleet, että noin puolen tunnin kävelymatkan päässä toisen joen yläjuoksulla oli monia kauniita putouksia. Ne tuntuivat sopivan helpoilta retkikohteilta luppopäivän ohjelmaksi. Lähimmän ja ehkä kauneimman putouksen alapuolella sitten kulutimme aikaamme, peseydyimme ja uimme. Vesi oli melkoisen kylmää, mutta hyvältä se tuntui, kun ei ollut päässyt peseytymään Pokharasta lähdön jälkeen. Joessa oli muutamin paikoin runsaasti mustia iilimatoja, jotka hieman laimensivat "kylpemisintoa". Rinteellä, muutama kymmenen metriä joen yläpuolella kulki nepalilaisia pitkin päivää. Lähes poikkeuksetta kaikki pysähtyivät katselemaan puuhailuamme, vaikka meillä oli suomalaisittain säädylliset uimapuvut yllämme. Toivottavasti emme pahemmin loukanneet heidän tunteitaan.

Toinen yö Birethantissa sujui jo mukavammin kuin ensimmäinen. Vaikka meillä oli oikein oma kahden hengen soppi, ei nukkumisesta ensimmäisenä yönä tahtonut tulla mitään sillä ohuen seinän takana nukkui nepalilaisia, joista muutamat yskivät aivan mahdottomasti. Liekö heitä vaivannut keuhkotauti, jota kuulemma Nepalissa on vielä aika paljon. Toisena yönä ei yskijöistä enää ollut haittaa, sillä he olivat jo jatkaneet matkaansa. Nämä kaksi yötä olivat niin lämpimiä, että nukuimme pelkässä makuupussimme sisäpussissa. Sänkyvaatteita oli kyllä talon puolesta, mutta ne olivat niin likaisia, että mieluummin nukuimme omassa pussissamme.

Matka Ulleriin

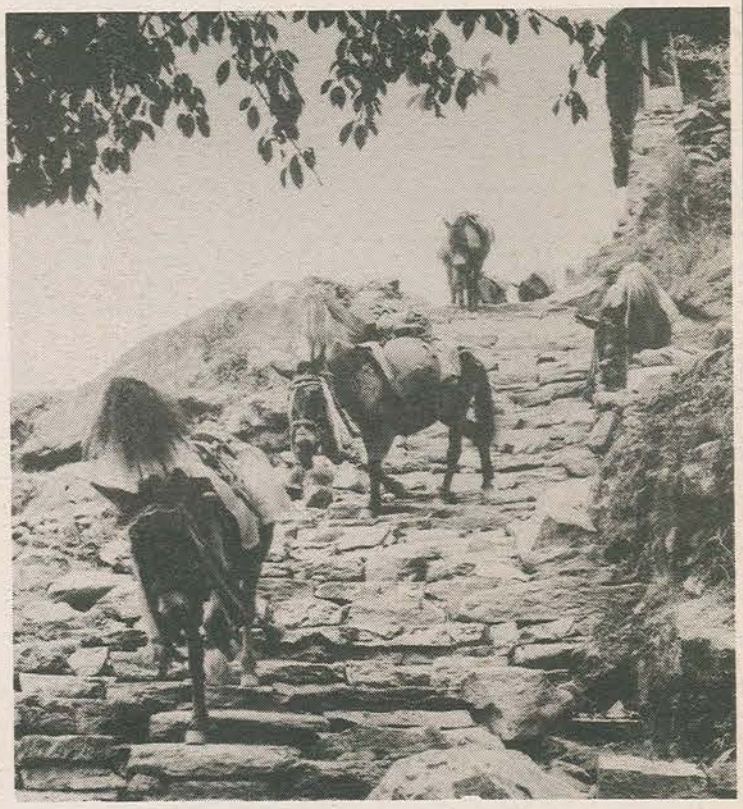
Retken neljäntenä päivänä lähdimme tuhannessa metrissä sijaitsevasta Birethantista kohti korkeuksia. Polvet tuntuivat vieläkin hieman aroilta. Polkua, jota seurailimme on aikanaan käytetty Intian ja Tiibetin välisenä kauppatienä. Ahkerassa käytössä se on edelleenkin. Nyt tosin enää Nepalin puolella olevien kylien tavarankuljetusreittinä sekä tietysti vuosi vuodelta kasvavien retkeilijäjoukkojen vaellustienä.

Parin tunnin nousun jälkeen ylitimme kaksi huojuvaa, mutta hyväkuntoista riippusiltaa. Ja polku jyrkkeni jyrkkenemistään. Vastaamme tuli muulikaravaani toisensa jälkeen. Niiden tulon kuuli jo kaukaa kaulassa kilkattavien kellojen äänestä.

Kuuden tunnin nousun ja lukemattomien hengähdystaukojen jälkeen saavuimme kahden kilometrin korkeudella sijaitsevaan Ullerin kylään yhtäaikaa erään ranskalaisen pariskunnan kanssa. Kylä vaikutti melkeinpä autiolta. Sika, kaksi pikkuvuohta, muutama kana ja kukko vain olivat liikkeellä, muita asukkaita ei näkynyt. Tapasimme kuitenkin pian nuoren kyläläisen, joka opasti meidät pariin taloon yösijaa kyselemään. Kovin tuloksetonta oli etsintämme aluksi, mutta se ei niin suuresti huolettanut meitä, sillä oma teltta kuului varustukseemme. Lopulta löytyi majatalon pitäjäkin. Hän vei meidät talonsa toiseen kerrokseen, jossa ison huoneen seitsemästä vuoteesta valitsimme omamme — ranskalaiset sijoittuivat parin sängyn päähän. Illan mittaan alkoi talo täyttyä, sillä meidän jälkeemme saapui vielä seitsemän rinkkaretkeläistä, joista viimeiset tulijat joutuivat sijoittumaan talon ullakolle.

Majatalon pitäjä vaimonsa kanssa valmisti meille kaikille ilta-aterian, johon kuului vihanneskeittoa, riisiä eri muodoissa, chapati-leipää ja teetä. Talon ensimmäisen kerroksen nurkkauksessa oli pieni tila, jossa isäntämme maalattialla istuen kokkasi avotulella ruokaamme. Savu tuli ulos pienestä seinäaukosta tai ovesta. Talon muu väki auttoi parhaansa mukaan — haki välillä lisää ruokaa naapuritalosta, välillä tiskasi likaisessa vadissa vähäisiä astioita seuraavia ruokailijoita varten.

Ruokailimme talon edustalla olevalla tasanteella, pienen pöydän ääressä. Sitä mukaa, kun isäntämme sai annoksia valmiiksi niitä kannettiin pöytään. Välillä tulivat etu- ja jälkiruoat väärässä järjestyksessä, mutta se ei pahemmin haitannut. Ilta pimeni nopeasti ja isäntämme toi pöytään muutaman öljylampun, joiden valossa muutamat lukivat ja jotkut kirjoittelivat vihkoihinsa matkavaikutelmiaan. Raskaan nousun ja aterioinnin uuvuttamina matkalaiset siirtyivät kuitenkin pian makuupusseihinsa ja uni maittoi.

Vastaantulijat matkalla kaupunkiin

Jatkuvaa nousua

Viidentenä päivänä pääsimme liikkeelle jo seitsemältä. Sumuinen ja sateinen aamu kääntyi vähitellen kauniiksi päiväksi ja tuli myös hyvä lentosää. Havaitsimme ainakin viisi edestakaista lentoa Jomsomin suuntaan. Birethantista alkanut nousu jatkui. Polku oli paikoin tasainen, paikoin irtokiviä täynnä ja joskus taas oli rakennettu selvät portaat. Vastaantulijat olivat enimmäkseen muulikaravaaneja, kantajia tai Pokharaan matkalla olevia paikkakuntalaisia. Eräs vastaantulija oli onneton amerikkalainen mies, joka ratsasti muulilla patikkaretkensä paluuosuuden. Hän oli nimittäin palelluttanut varpaansa yli 5000 metrin korkeudessa eikä pystynyt kävelemään.

Mitä jyrkempi rinne oli, sitä tiheämpään oli polkujen varrella kivisiä rakennelmia, joihin oli hyvä laskea kantamuksensa; nepalilaiset omat kantolaitteensa tai korinsa ja retkeilijät rinkkansa. Kasvillisuus ympärillä oli välillä niukkaa, välillä taas oikein rehevää metsää. Luonnonvaraisia elämimiä — lintuja lukuunottamatta — oli vähän, mutta tänä päivänä näimme pariin otteeseen upeita, isoja vaaleanharmaita apinoita. Ne tuntuivat melko aroilta, koska ihmisen nähdessään hyppivät nopeasti puusta toiseen syvemmälle metsään. Puolen päivän tienoissa saavuimme 2800 metrin korkeudelle Ghorapani-nimiseen kylään, jossa oli tusinan verran taloja. Nautittuamme lounaan paikallisessa majatalossa jatkoimme matkaa. Muutama sata metriä kuljettuamme oli minun pakko poistua kiireesti lähimpään sopivaan pusikkoon. Vatsani oli aivan sekaisin. Onneksi asia oli kerralla selvä, eikä vatsani häirinnyt minua enää toistamiseen patikoinnin aikana. Neljän sadan metrin nousun jälkeen saavuimme kukkulan laelle, jota kutsuttiin nimellä Poon Hill. Sää oli sumuinen eikä mahtavista näkymistä ollut tietoakaan. Pystytimme telttamme pyöreän, nurmikkoisen huipun lähelle. Hieman myöhemmin tuli eräs amerikkalais-englantilainen pariskunta kantajineen myös yöpymään tälle huipulle. Kantajat pystyttivät heille teltan kukkulan toiselle puolelle.

Yöstä tuli meille kylmä. Alin asteluku, minkä telttanarussa roikkuvassa lämpömittarissa yön aikana näin oli + 3° C ja oli lähes tyyntä. Mutta me olimme karsineet varusteistamme makuualustat ja se kostautui nyt. Sinikka kärsi flunssansa takia kylmästä pahiten. Löysin yöllä lähettyviltä leveän laudanpätkän, josta teimme Sinikalle makuualustan. Maakylmä ei enää häntä häirinnyt yhtä pahasti kuin aikaisemmin, mutta laudan päällä nukkuminenkaan ei ottanut onnistuakseen. Ei vaikka keitin vettä ja tein juomapullostamme kuumavesipullon Sinikan makuupussiin lämmikkeeksi.

Takaisin alas

Aamu 3200 metrin korkeudella oli harmaa. Toistakymmentä ranskalaista kameroineen puuskutti teltta-tamme ohi huipulle odottamaan loistavaa auringonnousua, jota ei nyt nähty. Vain silloin tällöin pilvien ja sumun lomassa vilahteli Dhaulagirin ja Annapurnan lumisia massiiveja. Ne tuntuivat olevan yllättävän lähellä. Kun sää ei näyttänyt paranevan, lähdimme alas Ghorapaniin. Iltapäivällä alkoi sataa vettä ja sade kesti seuraavaan aamuun. Majapaikkamme katto ei oikein pitänyt vettä, mutta kun siirsi sängyt sopivasti, niin eipä päässyt makuupussit kastumaan. Majatalo eli Poon Hill Hotel oli rakennettu varta vasten matkailijoille. Talon keskellä olevan takan — ainoan lämpölähteen — ympärille oli muodostettu oleskelutila muutamine pöytineen. Tästä oleskelutilasta, joka oli päivälläkin melko pimeä, oli ovi neljään huoneeseen. Alarinteen suuntaan avautui pääovi koko talon levyiselle kuistille. Ylärinteen suunnalla oli ovi katettuun takatilaan, josta pääsi kahteen huoneeseen sekä keittiöön ja henkilökunnan tiloihin. Majoitustilaa oli parillekymmenelle. Illalla hotelli täyttyi ulkomaalaisista rinkkaretkeilijöistä. Oleskelutilassa öljylamppujen ja takan loisteessa puhuttiin englantia ja ranskaa sekä tänä iltana myös suomea. Ulkona satoi, välillä rakeitakin.

Monessa kylässä oli juokseva vesi johdettu muoviletkuilla kaukaakin vuoripuroista — joko kylän kaivolle tai joihinkin majataloihin myös suoraan. Ajattelimme aamulla hieman peseytyä, mutta hotellimme letkusta ei tullutkaan vettä. Oli päässyt letku yöllä jäätymään. Hampaiden pesu onnistui sentään talon tarjoamalla teellä. Olimme kulkeneet tähän saakka vanhaa "pääväylää" pitkin kohti luodetta. Nyt muutimme suuntamme itään. Edellisen päivän ja yön sateet olivat muuttaneet polut väriksi ja niljakkaiksi. Polku, jota lähdimme seuraamaan ei ollut enää niin selkeä kuin "pääväylä". Opaskirjoissa oli varoitettu lähtemästä tälle osuudelle ilman paikkakuntalaista. Aamulla lähti samanaikaisesti kolme retkeilijää samaan suuntaan kantajan kanssa ja päätimme seurata heitä. Polku oli yhtä velliä ja nyt olisi tarvittu kunnon kumisaappaita, mutta kun ei ollut kuin kumitossut. Kylästä lähtevä jyrkkä nousu otti mehut pois. Emme pystyneet samaan vauhtiin muiden kanssa. Niinpä jonkin matkaa niljaa-

→

← Patikoimassa Himalajalla

kasta polkua noustuamme Sinikka palasi alas kylään etsiäkseen meille kantajan, joka samalla opastaisi meidät seuraavaan kohteeseemme. Kantajaa ei löytynyt ja päätimme yrittää kaksistaan. Sää jatkui sumuisena iltaan saakka. Reitti kulki välillä korkealla harjanteella, välillä rotkossa joen pohjalla ja toisinaan taas punaisenaan kukkivien rhododendronpuiden keskellä. Isoja kotkia leijaili joskus yläpuolellamme joskus alempana. Pieniä sinisiä, punaisia ja kirkkaan keltaisia lintuja pyöri ympäröivissä puissa. Käki kukkuili usein. Kompassia tuli käytetyksi tuona päivänä. Kuuden jälkeen, illan jo hämärtyessä saavuimme Ghandrungiin. Ruoka ei oikein maistunut, ehkä jonkinasteisesta kyllästymisestä tai väsymyksestä johtuen. Huoneemme seiniltä pyydystimme isoja hämähäkkejä objektiivin suojuksella ja siirsimme ne ulkoilmaan. Vettä satoi taas koko yön.

"Kurun" poikki

Ghandrung, joka on suurimpia Gurung-heimon kyliä, sijaitsee Modi Khola -joen jyrkällä rinteellä kuusisataa metriä joenpintaa ylempänä. Kahdeksannen päivän patikoinnin aloitti jokikanjonin pohjalle laskeutuminen. Polvet olivat taas kovilla, mutta ne kestivät nyt paljon paremmin kuin patikoinnin toisena päivänä vajaa kaksikymmentä kilometriä alempana jokivartta. Modi Kholan kiukkuisten kuohujen ylitys ei kestänyt kuin hetken pitkien puunrunkojen muodostamaa siltaa pitkin. Meistä se tuntui kestävän ikuisuuden. Silta kun oli kapea, ilman minkäänlaisia kaiteita ja tuntui pettävän minä hetkenä hyvänsä. Allakohisevaan kylmään veteenkin oli toistakymmentä metriä matkaa.

Päästyämme yli laskimme rinkkamme levähdyspaikan mainiolle, kiviselle kantamuksenlaskurakennelmalle. Tauko oli mielestämme ansaittu etenkin, kun laskeutumisen ja joen ylityksen jälkeen oli edessä 700 metrin nousu joen vastarantaa ylös. Tuli mieleen Lapin retket, joilla joskus tulee manailtua muutaman kymmenen metrin kurun pohjalla käyntejä. Nyt "kurua" ei pystynyt kiertämään, vaan laskeuduttiin ja noustiin satoja metrejä.

Lumihuiput siintävät

Modi Kholan rinteitä

Aamuinen sumu oli hälvennyt, mutta sää pysyi pilvisenä koko päivän. Kun Modi Kholan kanjoni jäi taakse, maasto oli vaihtelevaa. Pari tuntia ennen seuraavaa yöpymispaikkaa Dhampusta maasto muuttui kuin puistoksi, jossa matka sujui mukavasti, vaikka sinä päivänä tuli oltua liikkeellä kymmenisen tuntia. Kylän laidalla oleva majapaikka Dhampus Hotel oli jo täynnä, mutta saimme nukkua vintillä ilmaiseksi. Tosin talon oleskelutilan takasta savut tulivat vintille ja välillä sinne tuppasi kanojakin. Vintiltä oli suora näköyhteys neljään talon kahdeksasta majoitushuoneesta. Liike alapuolellamme hiljeni vähitellen, takan tuli sammui ja mekin pääsimme nukkumaan.

Viimeinen vaelluspäivä

Yhdeksännen päivän aamu valkeni vihdoinkin kirkkaana. Vintin isosta seinäaukosta näkyivät Annapurnan lumihuiput, nyt jo hieman kauempana kuin Poon Hillissä. Aamuteen jälkeen selvitimme ruokakulumme. Samalla myimme Kathmandusta ostamamme spriin ja kattilan majapaikan pitäjälle. Saatuamme rinkat selkään lähdimme kohti itää ja patikointimme lähtöpistettä Pokharaa. Polku seuraili harjannetta, josta oli hyvä näkyvyys joka suuntaan. Vähitellen loivasti ja lopuksi jyrkästi laskeuduimme Yamdi Kholan pohjalle ja saavuimme paikkaan, josta retkemme ensimmäisenä päivänä olimme lähteneet kiipeämään kohti Naudandaa. Kierros oli umpeutunut. Loppumatka kuumassa auringonpaisteessa kulkien olikin jo tuttua. Kävelijöitä oli taas enemmän kuin muutaman viime päivän kulkureiteillä. Illan suussa saavuimme janoisina Pokharaan ja paluu Kathmanduun oli edessä.

Tämä oli vasta alkua

Retkemme kokonaispituus oli hieman toista sataa kilometriä. Kuljimme paljon korkeammalla kuin omat Lappimme maisemat, mutta kuitenkin vasta Himalajan alarinteillä. Aikaa olisimme tarvinneet enemmän. Pahin epäkohta varusteissa oli makuualustojen puuttuminen. Opimme tuntemaan paikallisia olosuhteita niin, että meillä on aikaisempaa paremmat mahdollisuudet suunnitella uusia retkiä vielä korkeammalle Nepalin vuorille.

Morishvei- "siellä villissä maas"...

Morishvein turvekammi elokuussa 1982.

Tervehdys Morishvein turvekammilta Utsjoen erämaasta. Kammi on suhteellisen hyvässä kunnossa. Sen rakensi Tunturiladun talkooporukka vuonna 1960, Morishveijoen latvalompolon itärannalle noin 40 km Nuorgamista etelään. Kammi pystyy hyvinkin majoittamaan neljä henkeä, jos tosin talvikelillä voi vilu yllättää, sillä kammin varustukseen kuuluu vain pienehkö avotakka. Kaminakin on kammissa ollut, mutta nyt se lojuu kansilevy haljenneena kammin nurkassa.

Morishvein kammi sijaitsee sivussa Nuorgamin – Sevettijärven polkureitistä keskellä avaraa suo- ja tundramaisemaa. Sinne voi Nuorgamista tulla kahtakin reittiä. Merkittyä polkua Pulmankijärven eteläpäästä Tshaarajärvelle ja sieltä oijustaa lounaissuunnassa kammille.

Toinen reitti on hankalampi. Pulmankijoelta käännytään Morishveijoen varteen ja seurataan jokivartta sen latvoille saakka. Joki on hyvin runsasvetinen. Vähän väliä se muodostaa pieniä viehättäviä koskia ja putouksia. Niiden katseleminen korvaa hyvinkin sen vaivan, jonka jokivarren hankalakulkuiset polut tuovat matkaan.

Tällä reitillä on mainio tilaisuus tutustua erilaisiin kammiasumusten muotoihin.

Pulmankijoen ja Luossajoen yhtymäkohdassa on heti alkuun rajamiesten tekemä käyttökelpoinen turvekota – Lohijoen kammi.

Muutaman kilometrin päässä Morishveijoen suulta ovat vanhat kammin rauniot. Tämä kammi on vanhaa perua, päätellen sen runkorakenteiden tekotavasta. Noin 10 kilometriä jokisuulta on pienen puron ja Morishveijoen yhtymäkohdassa vielä pystyssä oleva turvekammi. Tässä kammissa on tulisija keskellä lattiaa ja kammin katossa on aukko savun poistumista varten. Yösijaa ei tästä kammista enää saa.

Kun sitten on kävellä pompotellut vielä nelisen kilometriä tuleekin jo perille Morishvein kammille.

Etelästä Morishveille tultaessa on vuolaasta Näätämöjoesta selvittyään parasta tulla polkua myöten Laavuvaaran kämpälle ja ottaa sieltä suunta jänkien ylitse suoraan länteen.

Kun tässä tuli tuota reittiselostusta vähän tehtyä, on tunnustettava, että selostusten takana piilee pieni takaajatus.

...vuosi sitten, kesällä -81 oli kammin vieraskirja erään vaeltajan toimesta tuotu kammilta etelään Suomen Ladun huostaan. Näin luki muutamassa vieraskirjan virkaa ajavassa paperilapussa kammin hyllyllä. Oli muitakin kommentteja! "Aika kelju joka vei kirjan"... "mitä kirja tekee Helsingissä?" jne purnauksia...

TODEN TOTTA! Antoisinta kirjaa olisi toki lukea "paikan päällä." Oikeissa tunnelmissa, iltapuhteella, sade- tai luppopäivän ajankuluna. Vieraskirjan sivuja selatessa palautuu mieleen monta muistumaa, ehkä omalta aiemmalta käynniltä, tai sitten muiden vaeltajien kokemien tunnelmien kohdalta.

Yksinäinen kulkija – vaeltaja on myös monasti jättänyt vieraskirjan sivuille hyvinkin syvästi elämää luotaavia kirjoituksia. Myös arvokasta perinnettä – historiaa, luonnon olosuhteiden kuvausta, runoa, piirroksia ja monasti suorastaan hirtehisen humoristisia tekstinpätkiä löytyy asiallisten "mistä on tultu ja minne mennään" kirjausten lomasta.

Retkeilyolosuhteet tulevat kokemaan muutoksia. Erämaa-alueet pienenevät. Näissä vanhoissa kirjoissa on sellaista mitä nykypäivän ja tulevaisuuden ihminen ei enää voi kokea. Siksi olisi syytä säilyttää ne muistoina ja tietoina ajoista jollaisia ei enää tule.

Ehkä ne varmimmin säilyvät jos kirjat täytyttyään tuodaan kuiviinlämpimiin tiloihin ja niiden kopiot toimitetaan takaisin alkuperäisille paikoille.

No niin. Tästä päästäänkin itse asiaan. KUKA LÄHTEE VIEMÄÄN MORISHVEIN VIERASKIRJAA? Ottaa vastaan tämän "Tärkeän Tehtävän"? Pelastaa tilanteen, joka lähti kammille jätettyyn uuteen vieraskirjaan hieman harkitsemattomasti tehdystä lupauksesta kirjan mahdollisimman nopeasta palauttamisesta?

...asiaa toimittaessaan näkisi samalla osan "Villiä Pohjolaa", jossa ei vastaantulijoista ainakaan ole haittaa. Avaruutta riittää myös Morishvein maisemissa, joita lähinnä voisi verrata tundraan. Tunturit eivät ole päätähuimaavan korkeita, mutta kun kammin viereiselle Peälljekeähševäddalle kipuaa ja luo katseensa länsinen – lounaan suuntaan, niin jo rupeaa selkäpiissä karmimaan...

Akšanjunni, Kuorboaivi, Kalddoaivi siellä kohoavat rannattomien suoalueiden keskeltä. Edessä on myös Suomen viimeisiä sellaisia erämaa-alueita, joita joka paikkaan luikertelevat tiet eivät vielä puhko ja silppua. Retken Morishveille voi tehdä myös kalastuksen merkeissä. TODELLA HUOKEALLA SAA VIIKON KALALUVAN Nuorgamin – Sevetin välille, tai sitten viistoon koillisen – lounaan suunnassa Tshaarajärveltä Petsikkoon nelostien pintaan. Kaikenlaista mukavaa ja hauskaa voi liittää tähän "Tärkeään Tehtävään"... Jos nyt vielä vanhan sananlaskun mukaan toteaisi, "kun antaa paholaiselle sormensa – vie se koko käden" ja kertoisi, että kaarisahaa kammilla kaivattaisiin, samoin lapiota, jolla olisi hyvä viereiseltä suolta nostella paikkausturpeita kammin tarpeisiin. Saha ja lapio eivät rinkan päällä paljoa painaisi.

Enemmän painaisi se vanha kamina, joka Iisakkijärven kämpän ulkopuolella ainakin tällä hetkellä seisoo turhan panttina. Tiedä vaikka saisi sen kohtuuhintaan Morishvein kalustoon. Mainio laattakivikin on jo kammin lattialla valmiina, samoin reikä savutorvelle takan hormissa...

Kuljetusmatkaa kaminalle tulisi tuollaiset 25–30 km. Se ei ole paljon mitään huomioiden jo senkin, että vuolas ja pauhaava Näätämönjoki on sentään selän takana. Näätämön ylityksessä kun ei totisesti kaminaa matkassaan kaipaa. Olkoot nämä vain vihjeitä. Pääasia olisi vieraskirjan toimittaminen takaisin kammin hyllylle, minne se todella kuuluu...

Löytyykö vapaaehtoisia? Vai täytyykö... lähteä itse tallustelemaan, kun juuri ja juuri vasta edellisestä retkestä alkaa toipua...

Tervehtien

Pauli Hakulinen (1169)

JK. Ensin ilmoittautuneilla on tietenkin etuoikeus tehtäviä jaettaessa. Pienenä käytännön asiana, ennenkuin reissuun lähdetään on kuitenkin todettava, ettei vieraskirjaa vielä ole Helsingistä löydetty. Tämä tässä samalla etsinkäkuulutuksena julkaistakoon.

Olemmeko me rajaloikkareita?

Kolmas tukikohtamme — Susi-Kiisa on valmis palvelemaan tunturilatulaisia. Sijainniltaan se, kuten Susi-Talaskin on valtakunnan rajan läheisyydessä, joten on perusteltua kerrata rajan läheisyydessä liikkumisesta ja sen ylittämisestä annetut määräykset (perustuvat lakiin ja asetuksiin).

Rajan ylittäminen

Lähtökohtana on pidettävä sitä, että valtakunnan rajan saa ylittää vain virallisilta ylityspaikoilta. Koska olosuhteet ja määräykset Neuvostoliiton vastaisella rajallamme poikkeavat tuntuvasti vastaavista länsirajoillamme, on paneuduttava asiaan perusteellisemmin.

Viralliset ylityspaikat

Ruotsin vastaisen rajan voi ylittää napapiirin pohjoispuolella seuraavista paikoista: Pello, Kolari, Muonio, Karesuvanto, Pättikkä, Ropinsalmi, Saarikoski sekä Keinovuopiosta n. 35 km:n matkalla kolmen valtakunnan rajapyykille Kilpisjärven länsipäässä.

Norjan vastaisen rajan voi ylittää Kilpisjärvellä (Skibot'in tie), Kivilompolossa, Karigasniemellä, Utsjoella kyläkeskuksen kohdalta ja Nuorgamista sekä Näätämössä.

Neuvostoliiton vastaisella rajalla on ylityspaikka Raja-Joosepissa, mutta rajan ylitys sieltä ei kuulu tämän kirjoituksen puitteisiin.

Vanha käytäntö on "menneen talven lunta"

Pitäkäämme eräretkiä suunnitellessamme nämä ylityspaikat mielessä, ettei tule ikäviä yllätyksiä matkalla. Takanapäin ovat auttamattomasti ne ajat, jolloin retkeilijä huolettomana vaelteli esim. Käsivarren suurtuntureilla milloin Suomen milloin Norjan puolella rajaa. Nyt on Kilpisjärveltä Haltille vaellettaessa muistettava kiertää Muurivaara itäpuolitse, jos retki vie Saarijärven kautta. Luvallista ei myöskään ole ylittää Helligskogen'sta Lossujärven kautta Haltille. Tämä on meidän tunturilatulaisten pidettävä mielessä ihaillessamme esim. Susi-Kiisan majan ikkunasta Rastegaissan mahtavaa massiivia, muuten voi kiusaus käydä liian suureksi.

Ruotsin vastaisen rajan ylittämisestä muualta kuin virallisilta paikoilta kannattaa varmasti neuvotella rajavartioiden kanssa. Norjan rajan ylittämisestä vastaavasti lienee turha edes neuvotella. Ei edes rajan pinnassa asuvilla paikkakuntalaisilla ole ilman kirjallista lupaa oikeutta ylittää rajaa muualla kuin virallisilla ylityspaikoilla.

Rajavyöhyke

"Rajarauhan sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja tehostamiseksi on Suomen kaakkois- ja itärajalle muodostettu erityinen rajavyöhyke".

Rajavyöhyke on maarajalla enintään 3 km leveä. Sen takaraja on merkitty maastoon. Yleisten teiden ja kulkuväylien sekä asutuskeskusten kohdalla on ilmoitustauluja, metsäalueilla on puihin maalattu (tai kiinnitetty muovisia) keltaisia renkaita. Ilmoitustauluissa on teksti: RAJAVYÖHYKE — PÄÄSY VAIN LUVALLA. Rajavyöhykkeellä liikkuminen —vähäinenkin on siis kiellettyä ilman kirjallista lupaa. Toimintaan siellä sekä eräiden varusteiden ja tarvikkeiden mukanakuljettamiseen on anottava erityislupa.

Luvat

Liikkumis- ja oleskeluluvan rajavyöhykkeelle antaa Suomen kansalaiselle hakemuksesta sen poliisipiirin päällikkö (nimismies), jonka alueelle lupa pyydetään. Lupa on pidettävä mukana rajavyöhykkeellä liikuttaessa.

Valokuvauskoneen ulkosalla hallussapitämiseen ja käyttämiseen rajavyöhykkeellä tarvitaan erityislupa. Sen myöntää nimismies oman piirinsä alueelle vain hyväksyttävistä syistä.

Rajavyöhykelaissa on lisäksi määräyksiä tulenteosta, metsästyksestä, kotieläinten pitämisestä ym:sta rajavyöhykkeellä.

Käyttäytyminen rajavyöhykkeellä

Rajavyöhykkeellä on toimittava ja käyttäydyttävä siten, ettei vaaranna rauhallisten olojen ja moitteettoman järjestyksen säilymistä. Rajan koskemattomuutta ja rajarauhaa loukkaaviksi teoiksi katsotaan:

— rajan ylittäminen ilman lupaa
— liikkuminen rajakaistalla, mikä on 4—5 m:n levyinen, rajaviivaan rajoittuva alue
— rajan ja naapurimaan alueen valokuvaaminen
— huutaminen rajan yli samoinkuin naapurimaan rajaviranomaisten tai siviiliasukkaiden puhuttteleminen
— esineen, asiakirjan, sanomalehden tms heittäminen tai muulla tavoin toimittaminen rajan yli
— rajan ja naapurimaan alueen valaiseminen
— tulen käsittely niin, että se pääsee ryöstäytymään rajan yli
— muu rajarauhaa häiritsevä esiintyminen sekä hyvien tapojen vastainen käyttäytyminen rajan läheisyydessä.

Joka rikkoo rajavyöhykelakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, rangaistaan ellei teosta muualla laissa ole säädetty ankarampaa rangaistusta, sakolla tai enintään kahden vuoden vankeudella.

Näin siis itärajallamme, mutta rajan koskemattomuuden ja rajarauhan loukkaaminen länsirajoillammekin on rikos. Mutta me tunturilatulaisethan olemmekin lainkuuliaisia ja esimerkillisiä retkeilijöitä, joiden ei tarvitse pelätä lain kouran tarttumista kairassa pitkiksi venähtäneisiin niskavilloihimme.

Stuorra-Ykä

SUSIKYRÖN, SUSI-TALAKSEN ja SUSI-KIISAN KÄYTTÄJILLE.

1. Kirjoita vieraskirjaan nimesi, kotipaikkasi, saapumispäivä ja avaimen numero **heti** majalle saavuttuasi. Poistumispäivämäärän voit lisätä lähtiessäsi.
2. Älä levitä varusteitasi ympäriinsä. Rinkat voit säilyttää kämpän ulkopuolella olevalla telineellä.
3. Tee tilaa muille majaan tulijoille.
4. Älä tuo vauvaikäisiä lapsia majoille sesonkiaikana esim. pääsiäisenä.
5. Koirien ym. lemmikkieläinten tuominen majalle on ehdottomasti kielletty.
6. Pyri noudattamaan hiljaisuutta klo 23.00 jälkeen ja käyttäydy muita häritsemättä.
7. **Älä tupakoi majassa.**
8. Suksien voiteleminen majassa on ehdottomasti kielletty.
9. Säästä majassa olevia puita. Tontilta löytyy kesäiseen aikaan paljon käyttökelpoista jätepuuta, jota voit kerätä varastoonkin.
10. **Puukassa on kiitollinen täydennyksestäsi.**
11. Ole varovainen tulen käsittelyssä. Käytä nestekaasulaitteita ohjeen mukaan.
12. Keittokatoksen käyttöä suositellaan varsinkin kesällä.
13. Noudata saunan lämmitysohjeita. Muista huolehtia saunasta lämmityksenkin aikana. Saunan pata ja vesisäiliö on tyhjennettävä käytön jälkeen. Tämä on muistettava erikoisesti kylmänä vuodenaikana. Puhdista sauna, puku- ja pesuhuone sekä astiat.
14. Huolehdi veneestä, välineistä ja työkaluista. Käytön jälkeen palauta ne niille varatuille paikoille. Lähtiessäsi lyhyellekin retkelle lukitse maja, sauna ja vene.
15. Kalastus on Susi-Talaksella ja Susi-Kiisalla kielletty toistaiseksi.
16. Kalastus on mahdollista Susikyrön Vuontisjärvessä virvelillä ja pilkillä. Pidä jäsenkorttisi mukana.
17. Noudata kalastuksesta annettuja määräyksiä.
18. Tunturiladun johtokunta voi varata jonkin tukikohdan jäsentilaisuutta varten. Tästä ilmoitetaan jäsenkunnalle.
19. **Muista ennen lähtöäsi:**
    — täyttää puulaatikot pilkotuilla puilla,
    — sammuttaa kaikki tulisijat,
    — siivota jälkesi,
    — sulkea kaikki ikkunat,
    — lisätä vieraskirjaan poistumispäivämäärä ja
    — lukita kaikki ovet takalukkoon.
20. Mahdollisista epäkohdista yms. ilmoita Pekka Huttuselle, os. Joukontie 27, 76150 Pieksämäki 15, puh. 958-11247 tai muille Tunturiladun johtokunnan jäsenille.

Sopu sijaa antakoon!

Johtokunta

Susi-Kiisan kävijöille

Turvekammissa on lämmityslaitteena "Jøtul"-liesikamina ja kelokämpässä Misan "Hehku"-liesikamina. Molemmissa lämmityslaitteissa palaa tuoreen koivun lisäksi puu- ja turvepriketit, kivihiili ja koksi, sekä tietenkin kuiva puu. Tilan tunturikoivikkoa on säästettävä, joten niiden jotka tulevat omilla autoillaan on syytä tuoda polttoaineet tullessaan, jos aikovat majailla pitemmän ajan.

VUODEN 1982 SUDET

IKÄSUSI N:o 55. LAHJA HIRVONEN JYVÄSKYLÄ

Siitä se alkoi – helmikuussa -41 ensimmäinen matka pohjoiseen niissä silloisissa olosuhteissa, ja samana vuotena vielä pari reissua lisää – siitäkö syttyi rakkaus siihen maisemaan.

V. 1946, jolloin lähdettiin autoillen tutustumaan Norjan ja Ruotsin Lappiin ja kotoisen Lapin länsikairaan, alkoivat säännölliset käynnit. Alkuaikoina puuttuivat vielä sillat ja jokien ylitykset tapahtuivat jääteitä pitkin. Kesäretket tehtiin lasten kanssa.

Kipinä vaelluksille lähdöstä syttyi vähän myöhemmin. Hetta-Pallas, Halti, Saariselkä, ja susivaelluksena kesäretki Kaamanen-Nuorgam v. -66, jolloin hänet vihittiin sudeksi n:olla 505. Sitten seurasivat pitkät vaellukset "Piiraisen Paliskunnan" mukana.

Kolmiviikkoisia ja lyhyempiä aikoja on kulunut erilaisten ja eripituisten vaellusten muodossa ja eri vuodenaikoina useita kymmeniä. Usein myös niin, että maaliskuulla vaellus ia sitten "Suenmorsiamen" = aviomiehen kanssa vielä vapun tienoilla uusi hiihtoreissu kevyemmin. Norjan puolen tunturit ovat myöskin tulleet tutuiksi ja yksi hiihtomatka on suuntautunut Tatran maisemiin Tsekkoslovakiaan.

Erilaiset lapinkäynnit eivät mahdu sataan eivätkä valloitetut huiput, kulkematonta kairaa ja hiihtämätöntä latua silti löytyy – mutta ei kovin paljon. Jokaisena vuodenaikana ja jokaisena vuoden kuukautena on Lappi kutsunut.

Vaan kun Lahjalta kysyy, miksi käyt Lapissa, vastaus on: En tiedä miksi käyn.....

Johtajasudeksikin Lahjalla olisi vaatimukset täynnä, se "väitöskirja" vaan on jäänyt tekemättä. Hän on suorittanut myös eräretkenjohtajakurssin sekä kesä- että talvijakson.

Kiilopäällä on vierähtänyt kuukausi siivoustalkoissa ja lähikämppien siivoiluun on Lahja osallistunut useaan otteeseen, sekä ollut Outsin mukana "tunturiluutimassa' ' Käsivarren kämpillä.

Latuyhdistysaktiivina Lahja tunnetaan niin Keuruun ajoilta kuin Jyväskylän Ladussakin. Ansioistaan SL:n toiminnassa on hänelle myönnetty pronssinen ansioplaketti n:o 150, hopeinen plaketti n:o 248 v. -78 ja hopeinen ansiomitali n:o 62 v. -81.

Tunturilatulaisena Lahja tunnetaan osallistumisestaan erilaisiin talkoisiin ja tapahtumiin, mm. Susikyrön susiaisissa hän oli mukana järjestelytehtävissä, samoin Susi-Kiisan talkoissa.

Tunturilatulaisten joukko kokoontui Keski-Suomessa epävirallisesti jo pitkään, ja kun kuusi vuotta sitten perustettiin Tunturikerho Outsi, sen johtokunnassa, puuhanaisena ja Sieluna on Lahja ollut koko ajan mukana järjestelemässä mm. kerhoiltoja, retkiä, talvipäiviä, kevätpalaveria jne.

Karjalaisen luonteen lämmöllä ja pirteydellä varustettu LAHJA-AHKU saakoon meidän kaikkien onnentoivotuksemme!

IKÄSUSI N:o 56 MATTI REKOLA TAMPERE

Luonnossa liikkuminen on Matilla verissä, lapinretkeilyn hän aloitti jo poikaiässä isänsä kanssa Saariselän tuntureilla. Matti on "huippumies" – korkeudet kieihtovat, tuttuja ovat kotimaan huippujen lisäksi Ruotsin ja Norjan korkeimmat tolpat. Viimeisin saavutus on Itävallan korkein huippu, lähes 4000 m korkea Grossglockner. Myös Ahvenanmaan korkein on luettelossa.

Erävaelluksen Suomen mestari kolme kertaa, leiripäivien vaelluskilpailun voitot ja kullanhuuhdonnan SM tältä vuodelta ovat meriitteinä vertaansa vailla.

Tunturiladun ja tunturikerho Kolbman hommissa on hän toiminut erittäin ansiokkaasti 70-luvun alusta lähtien ollen mm. useissa rakennustalkoissa, joista erityisesti Sarmi oli Matille koko kesän työmaa. Toiminta Kolbman kerhotoimikunnassa, sihteerinä ja tällä hetkellä puheenjohtajana.

Lukemattomat ovat ne retket, jotka hän on vetänyt Hämeen salomaille, Pirkanmaan taival ja Tampereen seutukaavaliitto ovat käyttäneet Mattia asiantuntijana retkeilyreittiselvityksissään. Myös Suomen Latu on asiantuntijaa tarvinnut mm. erävaelluskilpailujen kehittämisessä ja tunturivaliokunnassa.

Suomen Ladun pronssinen ansioplaketti on hänelle luovutettu v. 76 ansioista latutyössä.

Nimikerkki "Saivare" on tunturilatulaisille tuttu mukavasti oivaltavista kirjoituksistaan Tunturiladussa ja myös Latu ja Polku -lehti on Matin kirjoittelun kohde. Viimetalvinen Karoliinien reiteille tehty eräretki on tästäkin lehdestä luettavissa. Kesällä -81 oli kansainvälinen Finnfice leiri Maisansalossa. Siellä oli suomalainen leirikylä ja Matti isäntänä. Erävaelluksia on 48 ja huippuja yli 180.

JOHTAJASUDET

142. Jan-Ole Forss, Porvoo
Susi n:o 1326/-80
Tämä hiljainen porvoolainen on tosi "huiputtaja", sillä peräti 74:lle laelle on Jan-Ole jättänyt jalanjälkensä 8:lla eräretkivaelluksellaan, jotka ovat suuntautuneet Saariselän, Utsjoen, Käsivarren, Kevon ja Rovajärven maisemiin. Näistä retkistä on talvella suoritettu 3 ja kesällä 5. Itse hän on suunnitellut ja johtanut 5 retkeä. Johtajasusivaellus on suoritettu v. -80 Saariselän alueella 15 vuorokautta kestäneenä 373 km:n taivaluksena.

Harrastusnäytteenä hänellä on "Eräretken varusteluettelon muodostaminen ja käyttö", jonka liiteluetteon tarvikkeet ovat varmaankin omakohtaisesti tarpeellisiksi koettu, ja paluumatkan varusteiden viimeinen sana "tupakkaa" paljastaa hänet melkoiseksi kessuttelijaksi.

*

143. Juhani Niittylä, Tampere
Susi n:o 1338/-80
Juhanin kanssa toki uskaltaisi lähteä talvisiin olosuhteisiin lman telttaain, sillä harrastusnäyte on tehty lumiluolan rakentamisesta. Talven olosuhteissa hän on vaeltanut kolmasti ja kesäolosuhteissa 7 kertaa sekä itse ollut johtajana 8:lla retkellä. Tunturihuippuja on kerääntynyt 41, joista alle 1000 m:n huippuja on 34. Susivaellus on tehty huhtikuussa -82 Muotkanruoktulta Kilpisjärvele ja matkaa on kertynt 352 km. Kaikesta päättäen kiireetön vaeltaja, jolla on aikaa ollut myös kalojen narraamiseen.

*

144. Salli Oikari, Saarijärvi
Susi n:o 1028/-72
Esimerkkinä muille: yrittänyttä ei laiteta ja niinpä Salli lisämeriittiä saatuaan hyväksytään nyt johtajasusikaartiin melkoisella määrällä (18 kpl) eräretkiä, joista hän itse on suunnitellut ja johtanut 11. Hän on ollut Suomen Ladun oppaana sekä Keski-Suomen Maakuntavaelluksen oppaana talvella. Laajalti on Lappi hänelle tullut tutuksi ja huippuja vallattu 42, joista 9 yli 1000 m. Johtajasusivaellus on suunnattu Koilliskairaan v. -73 hiihtovaelluksena Nuorgam-Kiilopää ja kilometrejä on kertynyt tälle matkalle 346.

Haltia-Seita-Maahinen-Etiäinen mitä ne ovat ja mitä merkitsevät lappalaiselle, siitä Sallilla on meille tiedot antaa tekemänsä lappalaisten tarustoa koskevan harrastusnäytteensä avulla.

*

145. Jouko Raaska, Karhula
Susi n:o 1340/-80
Hyvin suosittu johtajasusivaelluksen reitti näyttää olevan Nuorgam-Kiilopää, sillä tällä reitillä Joukokin on v. -81 vaaditun yli 300 km:n vaelluksensa tehnyt. Eräretkiä hänellä on 9, joista itse johtanut 6. Huippuja Jouko on valloittanut 37 Käsivarresta Sallaan.

Harrastusnäyte on varsin mielenkiintoinen: Noitarumpu. Tämän näytteen maagista tehoa voi jokainen susiaisiin Peurunkaan saapunut itse kokeilla.

*

146. Antero Rouvinen, Vantaa
Susi n:o 1343/-80
Taisipa retkitoveri lyödä laudalta kaverinsa "huiputuksissa", sillä Anterolla niitä huippuja on 76, ja muutekin samoilla maisemilla näyttävät kaverukset liikkunee. Eräretkiä on kertynyt 9, joiden suunnittelusta ja johdosta hän on vastannut itse 4 kertaa. Johtajasusivaellus v. -80 ja liikkuma-alueena on ollut Saariselkä sekä kilometrejä kertynyt 373.

Harrastusnäytteenä Anterolla on "Saamelaisten elinkeinot Suomessa". Seikkaperäisin karttapiirroksin esitetään tässä näytteessä saamelaisten väistyminen pohjoisee, saamen kielialueet ja ryhmittey primäärielinkeinojen mukaan ym. Antero tunnetaan myös innokkaana kerhonsa eteen työskentelevänä talkoomiehenä.

TUNTURISUDET 1982

N:o	Nimi	Er	Kä	Hu
1368	Aksela, Eino, Jyväskylän mlk	4	2	23
1369	Amper, Tuulikki, Helsinki	5	20	17
1370	Amper, Olav, Helsinki	7	5	24
1371	Bäckman, Lasse, Vaasa	5	16	n. 30
1372	Halonen, Timo, Kerava	10	2	12
1373	Hiltunen, Pekka, Nokia	8	4	18
1374	Hurtta, Jaakko, Kotka	3	3	25
1375	Hytönen, Olavi, Äänekoski	6	8	35
1376	Jänis, Anu, Vantaa	4	5	22
1377	Kanervio, Sirkku, Kotka	2	3	20
1378	Kaunisto, Leo, Tampere	11	8	20
1379	Kekki, Martti, Tampere	2	4	14
1380	Kokko, Pekka, Oulu	7	7	43
1381	Kolari, Pekka, Jyväskylä	17	5	16
1382	Kortemäki, Maija, Jyväskylä	3	6	27
1383	Kosonen, Rafael, Viiala	7	10	13
1384	Kuukkanen, Lauri, Laukaa	5	13	38
1385	Lonka, Seppo, Hamina	5	4	46
1386	Louhi, Sirkka, Helsinki	12	14	37
1387	Långvik, Riitta, Kotka	2	5	26
1388	Myllärinen, Erkki, Jyväskylä	7	1	12
1389	Nykänen, Kyösti, Vaasa	4	11	29
1390	Oikari, Asko, Jyväskylä	16	2	35
1391	Ojala, Inkeri, Tampere	11	4	10
1392	Pihlainen, Jorma, Kontiolahti	9	12	25
1393	Rantanen, Seija, Hämeenlinna	6	4	14
1394	Rissanen, Juha, Kuopio	4	5	14
1395	Simpura, Olavi, Tampere	4	2	12
1396	Tikkanen, Yrjö, Pielavesi	5	–	14
1397	Villanen, Terttu, Jyväskylä	14	5	30
1398	Willgrén, Simo, Tampere	18	3	22

Er = eräretket
Kä = muut käynnit
Hu = huiput

ULKOTAMMION VALTAUS 1982

MAURI TANI:

Niin sitä jo kahdennentoista kerran matkattiin 4.6.82 Ulko-Tammioon kauniin alkukesäisen sään saattelemana.

Paljon on puhuttu ja kirjoitettu tunturilatulaisista ahkerina ja totisina kämppien rakentajina. Mutta siinäkö muka ainut tapa viettää vapaa-aikaansa? Näiltä puhujilta jää sanat suuhun, jos katselisivat esim. Ulko-Tammioon vuosittain saapuvien tunturilatulaisten vapaata, leppoisaa leikkimielistä olemusta saaren sempaloissa.

Saaressa ulkopuolelta ryhmämme oleskelevat ihmiset tulevat myös mielellään seuraamaan tapahtumiamme. Etenkin viestihiihdon jälkeen olen joutunut monille vastaamaan kysymyksiin. Mikä saa nämä ihmiset vapautumaan näin leikkimieliseen tunnelmaan ja tulemaan ulos omasta roolistaan? Tämä juuri näkyvimmin tapahtuu aina uusimuotoisessa viestihiihdossa. Ottelussa, jossa hiihtämisen lisäksi tarvitaan lähes kaiken alan inhimillisiä taitoja ja ennen kaikkea mielikuvitusta sekä joukkueen ja huoltajan sydämellistä yhteishenkeä.

Tämä on meidän tunturilatulaisten (tunturimielisten) oma salaisuus. Niin sitä ihminen muuntuu ja rentoutuu oikeassa ympäristössä ja omaleimaisessa seurassa.

Meille, jotka vuosittain junailemme tämän tapahtuman, tämä on miellyttävä tehtävä. Sen pienen vaivan, joka järjestelyistä aiheutuu, unohtaa palvellessaan tyytyäisiä, hyväntuulisia ihmisiä. Juuri teissä, hyvät osallistujat, on Ulko-Tammion-retken suola.

Jotain aina jää tulevaisuuteen. Olin aikonut näyttää teille rantaketun metsästysmajassaan yöllä. Tämä ei kuitenkaan onnistunut ketun ollessa poissa, jossain muualla. Katsotaan sitten ensi kesänä uudella onnella. Niin sitä onneahan kaikkialla tarvitaan siis myöskin liikunnassa. Mutta kyllä taidot ja tiedot ovat avainasia, kuten nytkin oli luontopolulla. Viidestätoista kysymyksestä oli neljätoista oikein. Tämä oli ensimmäistä kertaa näissä kisoissa. Jatkokysymysten jälkeen saatiin vasta tietävin esille kolmen parhaan ryhmästä ja hän oli Marja Koistinen Helsingistä. Toiseksi selviytyi Risto Murto myös Helsingistä ja kolmas oli Marja Vainio Karhulasta.

Leikiten luontoon -kisan voiton vei reippaasti Taimi Juhola Karhulasta. Viestihiihdossa voittivat tällä kertaa myllykoskelaiset. Heidän joukkueessaan hiihti kaksi johtajasutta ja kaksi muuten kovaa tunturimielistä. Olivat muuten valmistautuneet hyvin huolella valtaamaan kiertopalkinnon. Voi sitä lennokasta menoa, kasvot kermavaahdossa, väliin ryömien ja taas kuin lentoon lähdössä!

Paras huoltaja oli Pentti Alatalo Karhulasta. Olipahan poika, joka taisi tehtävänsä, siis todellinen luonnonlahjakkuus.

Saaren sankariksi kutsuttiin tällä kertaa Kavtsin kirjallisen esityksen perusteella susiemo Anja Huhtala. Hän, todella uurastaja, 90 henkisen perheen kahvittaja, kaikesta huolehtiva (vastaa mm. esikunnan muonittamisesta) ja työ on jatkunut vuosikausia.

Olen joutunut opastelemaan tälle saarelle myös muunlaisia ryhmiä. On ollut erittäin mielekästä näyttää heille majailualueemme. Kahdentoista käyntikerran jälkiä ei näy missään. Tämä jos mikään saa ihmiset miettimään käytöstapojamme luonnossa liikuttaessa. Vertailukohtana saaren pohjoispää, jossa kalastajat ja turistit pitävät asemapaikkojaan.

Näissä tilanteissa on miellyttävää kertoa kuuluvansa tunturilatulaisiin.

Kiitos käynnistä, hyvät ystävät! Tavataan jossain, mutta viimeistään 10–12. kesäkuuta 1983 Ulko-Tammiossa!

★

Ikäsusi Eino Häjänen on poissa

Kaukana Lapissa Susi-Kiisan rakentajat muistivat Eikkaa ja lähettivät tervehdyksensä kun harjaorsi oli nostettu. Ei silloin tiedetty, että Eikan elämänlanka oli katkennut muutamia päiviä aikaisemmin 26.7.1982. Riihimäen aluesairaalassa. Rakennustalkoiden päätyttyä saatiin viesti, että retkitoveri Eikka oli saatettu Riihimäen seurakunnan hautausmaahan omaisten läsnäollessa. Vuosia sitten alkanut vakava sairaus oli pakottanut Eikan moneksi kuukaudeksi sairaalan vuoteeseen, mutta hänen henkinen kuntonsa säilyi loppuun saakka. Viimeisen kerran tavatessamme heinäkuun alussa hän rauhalliseen tapaansa totesi: "Nyt on lapinreissut tehty".

Eino Samuel Häjänen oli syntynyt Jalasjärvellä 3.3.1918. Sotien jälkeen hän muutti Riihimäelle Paloheimo-yhtymän palvelukseen.

Tunturiladun jäseneksi Eikka tuli, kun tunturikerho Kuokte perustettiin Hyvinkäällä v. 1967. Kesällä 1968 rakennettiin Ivalojoella "Ykin" siltaa, jolloin suureen talkoojoukkoon kuulunut Eikka herätti huomiota erinomaisella puutyötaidollaan. Tätä taitoa Tunturiladun piirissä saatiin käyttää lukuisissa talkootöissä yli kymmenen vuoden aikana. Eikan käden jälki on nähtävissä Susikyrön ja Susi-Talaksen rakennuksissa. Pyyteettömästi Eikka käytti lähes kaikki Lapissa vietetyt lomansa Tunturiladun hyväksi. Hänen auliisti antamansa ammattityöapu oli Tunturiladulle erittäin suuriarvoista. Samalla auliudella hän auttoi myöskin meitä tunturilatulaisia ystäviään.

Rakentamistaidon lisäksi Eikka oli taitava käsitöiden tekijä. Hänellä oli kauneuden tajua, joka ilmeni luonnonihailun lisäksi niissä sopusuhtaisissa ja näppärästi tehdyissä sorvaustöissä, joita hän lahjoitti aina susiaisten arpajaisvoitoiksi ja jotka näin tulivat hyvin tunnetuksi tunturilatulaisten keskuudessa.

Lappi oli Eikalle mieluisa käyntikohde. Mielellään hän retkeili sen rauhoittavilla kairoilla ja tuntureilla. Lukuisilla yhdessä eri puolille Lappia tehdyillä vaellus- ja hiihtoretkillä oli Eikka sopeutuva, väsymätön ja luotettava retkikumppani.

Tunturisudeksi Eikka vihittiin v. 1969, johtajasudeksi v. 1974 ja ikäsudeksi numerolla 43 vuonna 1978.

Tunturikerho Kuokten toiminnassa hän oli mukana lähes sen perustamisesta lähtien. Kun Riihimäelle perustettiin Riihilatu v. 1970, oli Eikka sen perustajajäseniä ja kuului johtokuntaan vv. 1970-79, sekä toimi varapuheenjohtajana vv. 1977-1979. Myös Kavtsin aktiivinen jäsen hän oli kerhon perustamisesta lähtien.

Ansioistaan latutyössä Suomen Ladun hallitus myönsi Eikalle pronssisen ansioplaketin v. 1976 ja hopeisen ansioplaketin v. 1979.

Lapinruska oli kauneimmillaan kun Susikyrössä valmistauduttiin viettämään Tunturiladun 25-vuotisjuhlan merkeissä susiaisia. Juhlavuoden kunniaksi oli päätetty pystyttää pihapiiriin niliaitta. Eikka oli sen itseoikeutettu rakentaja. Ympäröivään maisemaan sopivasta ja hyvin tehdystä niliaitasta tuli Susikyrön symbooli, mutta myöskin Eikan arvostetun työn muistomerkki – hänelle niin mieluisassa Susikyrön maisemassa.

Riihimäen hautausmaan rintamaveteraaneille varatussa kauniissa osassa on Eikan lepopaikka. Syyskuun 5. päivänä Tunturiladun johtokunta, Riihiladun johtokunta, tunturikerhojen Kuokten ja Kautsin edustajat ja joukko Eikalle läheisiä tunturilatulaisia kävi laskemassa haudalle kukkatervehdyksensä ja viettämässä hiljaisen muistohetken.

Eikka säilytti loppuun saakka etelä-pohjalaisen luonteensa aitouden ja murteen. Tyynesti ja kohtaloaan valittamatta hän valmistautui ja lähti. Valoisa muisto säilyy ystävien ja tovereiden mielissä.

Pekka, Petteri ja Eila

TOIMINTA-MUISTIO

TUNTURILADUN TALVIPÄIVÄT JA KAVTSIN 10-VUOTISJUHLAT 28.–30.1.1983 Inkoossa Västankvarnin Maatalousoppilaitoksen tiloissa ja ympäristössä. Ks. tarkemmat tiedot erillisestä ilmoituksesta.

NUORISOVIIKKO SUSI-KIISALLA 18.–26.2.1983
Osanottajajoukko on pääasiassa kuhttalaisia, mutta muitakin mahtuu mukaan. Ilmoittautumiset Alpo Mäntyselle puh. 90/585079

KUOKTELAISET SUSI-TALAKSELLA 17.–23.4.1983
Vaikka kuoktelaisia onkin melkein tuvan täydeltä, on vaeltajilla, jotka ovat suunnitelleet reittinsä tätä kautta kulkevaksi, mahdollisuus kämpässä yöpymiseen.

SUSIVIIKKO SUSI-KIISALLA 1.–9.4.1983
16 ensinnä ilmoittautunutta mahtuu mukaan. Muonista ja matkoista jokainen huolehtii itse. Vetäjänä toimii Pekka Huttunen. Ilmoittautumiset kirjallisesti Raimo Niklanderille os. Kaskitie 20, 00630 Helsinki 63.

KUTSU
Tunturiladun VIII talvipäivät

Aika 28.–30.1.1983
Paikka Västankvarnin maatalousoppilaitos, Inkoo.
Talvipäivien järjestäjänä toimii tunturikerho Kavtsi.
Ohjelmassa reippailua raikkaassa ulkoilmassa mm. vaelluskilpailun ja luontopolun merkeissä.
Lauantai-iltana vietämme Kavtsin 10-vuotispäiviä sekä rentoudumme leikkien ja tanssahdellen.
Sisämajoitustilaa yhteismajoituksena riittävästi kaikille. Talvitelttamajoitus halukkaille.
Ilmoittautuminen Anja Rönnberg, Osuuskunnantie 36 A 00660 Helsinki 66, puh. 90-744 154

KIITOS

Tunturilatu ry kiittää kaikkia lahjoittajia ja talkoolaisia, jotka ovat uhrautuvaisilla toiminnoillaan mahdollistaneet kolmannen tukikohtamme Susi-Kiisan hankkimisen ja rakentamisen kaikkien tunturilatulaisten käyttöön.

Johtokunta.

TOIMINTAMAHDOLLISUUS

Eräs mahdollisuus tutustua ja osallistua Tunturiladun toimintaan on Tunturilatu ry:n sihteerin tehtävien hoitaminen. Mikäli olet kiinnostunut asiasta, voit ottaa yhteyttä osoitteella: Tunturilatu ry. Fabianinkatu 7, 00130 Helsinki 13.

Nyt pääsee postiautolla Susikyröön

Postikkaan Kittilä-Raattama-Muonion reittiin on tehty kauan kaivattu muutos. 25.9. alkaen lauantaisin ja sunnuntaisin se poikkeaa Vuontispirtillä.

Jos siis lähdet esim. Helsingistä perjantai-iltana ja olet lauantaiaamuna Rovaniemellä klo 7.40, niin aseman takaa lähtee postiauto Kittilään klo 8.00 jossa se on klo 11.00. Sieltä lähtee toinen keltainen auto klo 12.40 ja ajaa Ounasjoen rantoja Raattamaan ja sieltä Vuontispirtille, jossa on noin klo 14.00. Sunnuntaina sitten voit lähteä takaisin samaan aikaan ja ajaa sillä sitten Särkijärvelle, jossa tavoitat Muoniosta tulevan postikkaan n. klo 15.40 ja siinä istuen kiertelet Ounasjoen rantoja takaisin Rovaniemelle ja olet taas aseman takapihalla illalla klo 20.00 ja ehdit iltapikajunaan sopivasti ja olet takaisin työsi ääressä maanantaiaamuna.

Tämän kaivatun koukkauksen Susikyröön postari tekee siis vain lauantaisin ja sunnuntaisin. Arkipäivinä pääset vain Raattamaan asti ja siitä taas sitten Särkijärvelle, mutta kelloajat ovat arkisin toiset. Pallashotellin ollessa suljettu ajoajat muuttuvat myöskin hieman.

